

Yıl: 4 Sayı: Gezi Parkı - 2014

Giresun Barosu

Adalet Mülkün Temelidir

Bülteni

Gezi Parkı olaylarında yaşamlarını yitiren gençlerin anısına...

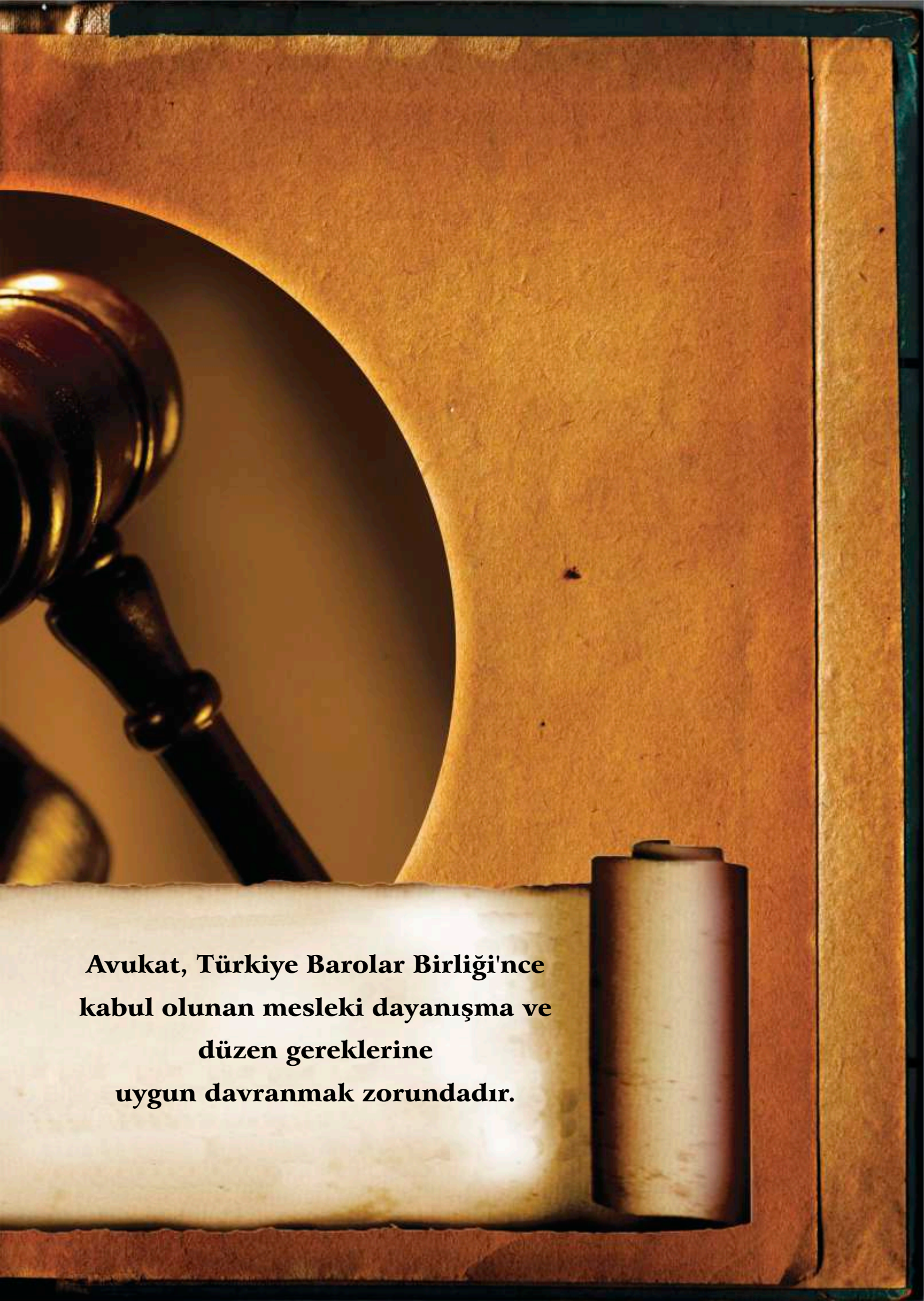

- BENİM ADIM ALİ İSMAİL KORKMAZ,
19 YAŞINDAYIM.
SİYİL GÖRÜNÜMLÜ BAZI ADAMLAR
ÜZERİME SOPAYLA SALDIRDILAR.
BAŞIMA VE VÜCUDUMA VURDULAR.
38 GÜN KOMADA KALDIM KURTULAMADIM.
KATİLLERİM ARAMIZDA DOLAŞIYOR!

ADIGUK MEYKUL 4752/103

**Avukatlık Meslek Kuralları
Madde 11**

**Avukat, Türkiye Barolar Birliği'nce
kabul olunan mesleki dayanışma ve
düzen gereklerine
uygun davranmak zorundadır.**

Dört ayda bir yayımlanır.
Yıl: 4 Sayı : 8

Giresun Barosu Adına Sahibi
Baro Başkanı
Av. Gültekin Uzunalioğlu

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Av. Uğur Köse

Dergi ve Yayın Komisyonu
Koodinatörü
Av. Ahmet Köksal

Yayın Kurulu
Av. Murat Bektaş
Av. Burcu Ocak Öğütçü
Av. Mustafa Gürsoy
Av. M. Bahadır Akçay
Av. Selçuk Beyazyüz

Editör
Av. Murat Bektaş

Röportajlar
Av. Ahmet Köksal
Av. Murat Bektaş
Av. Burcu Ocak Öğütçü
Av. Mustafa Gürsoy
Av. M. Bahadır Akçay

Yönetim Yeri
Giresun Barosu
Adliye Sarayı / Giresun
Tel.: (0454) 215 76 56 - 57
Faks: (0454) 215 76 58
web:
www.giresunbarosu.org.tr

3 Ekim 2014

Tasarım ve Baskı

Yeşilgiresun
GÜNLÜK BİYASİ TARAFSIZ GAZETE 1925

Ofset Baskı Tesisleri

Tel.: (0454) 216 71 45
e-posta: iletisim@yesilgiresun.com.tr

“4 **başkandan**
Av. Gültekin
Uzunalioğlu”

“ **makale**
Yrd. Doç. Dr. Kerem ALTIPARMAK
Gezi'nin Hatırlattığı Hak:
Barışçıl Toplantı”

“12 **makale**
Av. Fikret İlkiz
İfade Özgürlüğünde
İki Önemli Sorun”

“ **makale**
Yargıç Nuh Hüseyin Köse
'İfade Özgürlüğü' Anayasal
bir Aksesuar mı?”

“18 **makale**
Av. Ayhan Erdoğan
Ali İsmail Korkmaz
Dava Süreci”

“ **gezi özel**
Gezi Güncesi”

“41 **gezi özel**
Giresun'da Gezi Parkı
Protestoları”

“ **basın açıklamaları**
Baromuzun Basın
Açıklamaları”

“44 **mahkeme kararları**
Anayasa Mahkemesi'nin
"Twitter Kararı”

KOMİSYONDAN

Herkese Merhaba,

Bültenimizin bu kısmında, yeniden yaşanmasını asla istemediğimiz, ancak unutulmasını da doğru bulmadığımız "Gezi Parkı Olayları"na ve bu bağlamda özgürlük anlayışına dikkat çekmek istedik.

Komisyon olarak, "Gezi Parkı Olayları"nda yaşamını yitirenleri saygıyla anıyor, yaşam hakkı başta olmak üzere hiç bir özgürlüğün kısıtlanmadığı ve ortadan kaldırılmadığı özgür bir ülke özlemimizi dile getiriyoruz.

Dergi ve Yayın Komisyonu

Av. Gültekin UZUNALIOĞLU

GİRESUN BAROSU BAŞKANI

Çok Değerli Meslektaşlarım;

Demokratik toplumlarda kişiler talepleri ve tepkileri için önceden izin almadan toplantılar ve gösteri yürüyüşleri düzenleyebilirler. Tarih boyunca siyasi erk, insanların bu haklarını kanunla daraltmaya çalışmıştır. Modern ve çağdaş toplumlarda kişilerin toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakları ise genişletilmiş ve daha özgür ortama taşınmıştır.

Ülkemizde bir çok kişinin yanlış bilmesine rağmen önceden izin almadan silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı vardır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 34. Maddesine göre; "Herkes, önceden izin almadan, silahsız - saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir. Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ancak, milli güvenlik, kamu düzeni, suç işleminin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir."

AIHM'nin, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının ihlali ile ilgili davalarda üzerinde durduğu hususlar:

- a) Hakka bir müdahale var mı ?
- b) Müdahale var ise, bu müdahale meşru mu?

Müdahalenin meşruluğunda ise şu kıstaslara bakılmakta:

- 1- Müdahale yasa ile düzenlenmiş mi ?
- 2- Müdahale meşru bir amaca hizmet ediyor mu ?
- 3- Müdahale demokratik bir toplumda gerekli mi ? Burada müdahalenin zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılaması gerekmektedir. Ayrıca müdahale elde edilmek istenen meşru amaçla orantılı mı?

AIHM kararlarına göre; yetkililer yasal yollardan gerçekleştirilen her türlü gösterinin iyi işleyişini ve bütün vatandaşların güvenliğini sağlamakla yükümlüdür. Devletler yalnızca barışçı yöntemlerle toplanma özgürlüğünü güvence altına almakla yükümlü olmadığı gibi, aynı zamanda bu hakka dolaylı yoldan getirilecek aşırı kısıtlamalardan da kaçınmaları gerekir. Sözleşmenin 11. maddesi, kamu erkinin bireyin güvence altına alınan haklarına keyfi müdahalesine karşı korumayı amaçlamakla birlikte, fazladan bu hakların etkili bir şekilde kullanılması için pozitif yükümlülük de getirebilir. Halka açık bir alanda gerçekleştirilen her türlü gösteri günlük yaşamın akışını belirli bir ölçüde bozacak bir karışıklığa ve hasmane tepkilere yol açabilir. Ancak AIHM, durumun kurallara aykırı olmasının, tek başına toplanma özgürlüğüne müdahaleyi haklı çıkarmayacağına ayrıca itibar etmektedir.

Kişilerin bu demokratik haklarını kullanırken insanca muamele göreceği, güvenlik güçlerimizle halkın karşı karşıya gelmediği, gaz bombalarının insanlara atılmadığı, insanların düşüncelerinden dolayı kutuplaşmadığı, düşüncelerin özgür ortamlarda dile getirildiği, kişilerin haykırılarına yetkililerin uygarca yaklaştığı, barışın ve özgürlüğün egemen olduğu daha güzel günlere ulaşmak en büyük dileğimizdir.

Bu vesile ile hepinize sevgi ve saygılarımı sunar, sağlıklı ve mutlu yaşamlar dilerim.

Yrd. Doç. Dr. Kerem ALTIPARMAK
Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi

Gezi'nin Hatırlattığı Hak: Barışçıl Toplantı

Anayasa'da açıkça herkesin izin almaksızın toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı bulunmasına rağmen, Türkiye'de sıklıkla "izinsiz toplantı" kavramının kullanıldığını gözlemlemek mümkündür. Yetkililerin, toplantının demokratik bir hak olduğunu ancak bunun gösterilen zaman ve yerde yapılması gerektiğini vurgulamaları bir yana, medyada da "izinsiz toplantıların" dağıtıldığını duymak şaşırtıcı değildir. Öyle ki, bu yaklaşım nedeniyle, on yıllardır ülkenin Güneydoğu'sunda neredeyse bütün siyasal toplantılar şu veya bu şekilde yasaya aykırı bulunup dağıtılırken "izinsiz toplantılar"ın dağıtıldığı şeklinde haberleştirilmektedir.

Gezi Parkı eylemleri sırasında, yüzbinlerce insan bu kez Batı'daki büyük şehirlerin merkezlerine inince benzer bir dilin tedavüle sokulduğunu görebiliyoruz. Bu dil kısaca şöyle özetlenebilir: "İzinsiz toplantıya tabii ki müdahale edilecekti", "Parkta oturulmasına, paçavraların asılmasına ne kadar müsaade edilebilirdi?", "Provokatörler vardı, artık bunlara barışçıl eylem denemezdi", "Polis tabii ki kuvvet kullanarak yasadışı toplantıları dağıtacaktı", "Toplanmak isteyen 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Yasasına göre toplanmalıydı".

Oysa yasaklana yasaklana unutulmuş toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının özü bu iddiaların tamamının yanlış olduğunu gösteriyor. Gezi olayları, birçok şey gibi toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını da tekrar düşünmemizi mümkün kılıyor.

Barışçıl Toplantı İzin Gerektirir mi?

Anayasa'nın 34. maddesine göre "Herkes, önceden izin almadan, silahlı ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir." Bu nedenle izin almanın bir koşul olamayacağı açık. Bununla birlikte, bu hüküm anıldığında, hemen aynı maddenin 3. fıkrası hatırlatılıyor. 3. fıkraya göre: "Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir." Burada bahsedilenin 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası olduğu, bu yasadaki usullere uyulmasının gerekli olduğu sıklıkla ifade ediliyor.

2911 sayılı Yasa ve barışçıl toplantı üzerinde etkisine ilişkin bir kaç hususu açıklamak gerekir. 2911 sayılı Yasa, Anayasadaki izinsiz toplantı hakkını ortadan kaldıramaz. Nitekim, Yasa izin değil bildirim koşulu getirmektedir (Bkz. md. 10). İkincisi, bu Yasa, 12 Eylül müdahalesinin hemen ardından çıkarılmış bir darbe yasasıdır ve demokratik değerleri koruduğunu söylemek zordur. Üçüncü olarak, 2911 sayılı Yasaya dayalı toplantı ve gösteri yürüyüşü engellemeleri defalarca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne (AİHS) aykırı bulunmuştur. Bu nedenle, bu yasanın Anayasa'nın 90. maddesi uyarınca insan hakları sözleşmelerine ve AİHM içtihadına uyumlu bir şekilde yorumlanması zorunludur.

Bu açıdan insan hakları hukuku bakımından barışçıl gösteriye ilişkin aşağıdaki ölçütlerin mutlaka gözetilmesi gerekir.

Anayasa 34/3 Düzenleme Gerektiriyor, Kısıtlama Değil

Anayasanın 34. maddesinden anlaşılabilceği gibi yasal düzenlemenin amacı sadece "Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller"i düzenlemek olabilir. Bir başka deyişle bu yasanın asli amacı, yasaya aykırı davranışların cezalandırılması değil, Anayasa'da koruma altına alınan bir hakkın başka ve hak ve özgürlüklerle uyumlu bir şekilde kullanılmasını sağlayacak güvenceleri düzenleme altına almaktır.

Her ne kadar bu düzenleme içinde yasal koşulları ihlal edenlere bazı yaptırımlar öngörülebilirse de, kural barışçıl toplantının yapılması, istisnası bunun sınırlandırılmasıdır. Bu nedenle, koşullara her uymayan toplantıyı, sırf yasaya aykırı diye şiddet kullanarak dağıtmak izinsiz toplantı hakkını anlamsız bırakacaktır. 2911 sayılı Yasanın da bu şekilde yorumlanması mümkün değildir.

AİHM, toplantı ve gösteri yürüyüşünün bildirim ve hatta izne tabi olmasının toplantı hakkını düzenleyen 11. maddenin ruhuna aykırı olmadığını düşünmektedir. Bu yükümlülük, bir yandan başkalarının hakkını korumayı hedeflerken bir yandan da barışçıl gösteri yapacakların haklarını güvence almayı mümkün kılar. Örneğin, önceden bildirilmiş bir toplantı için trafik düzenlemesi yapılması mümkün olurken, diğer yandan göstericilerin zarar görmesi halinde acil müdahale

etmek için ambulans bulundurmaya da olanaklı kılar.

Ancak yukarıda belirtildiği gibi yapılacak düzenlemenin amacı yasadışı toplantıları dağıtmak değil, barışçıl toplantıları başka hak ve özgürlüklerle birlikte mümkün kılmaktır. Bu nedenle, Devletler toplantı ve gösteri yürüyüşünü düzenleme görüntüsü altında, bu hakka yönelik makul olmayan dolaylı sınırlandırmalardan da kaçınmak zorundadır. [1] 2911 sayılı Yasa, AİHS'e aykırı olarak sözleşmede korunan barışçıl toplanma özgürlüğünü kısıtlayan gizli engellerle [2] doludur. Gerek idare, gerekse mahkemeler bu engelleri Sözleşme ile uyumlu bir şekilde yorumlamak yükümlülüğü altındadır.

Gezi Parkı eylemleri, bu gizli engellerin tipik örneklerini sergilemektedir. 2911 Sayılı Yasa'nın 10. maddesi toplantı yapılabilmesi için 48 saat önceden bildirim yapılması gerekliliği getirmekte, 22. maddesi ise parklarda toplantı yapılmasını yasaklamaktadır. Aynı şekilde, 7. madde açık yerlerdeki toplantılar ile yürüyüşler güneşin batışından bir saat önceye, kapalı yerlerdeki toplantılar saat 23.00'e kadar sürebileceğini düzenlemektedir. Eğer bu hükümler lafzi olarak yorumlanırsa, bir parkın yıkımına karşı çıkanların, o parkta değil ve fakat örneğin Çağlayan'da eylem yapması gerekir. Aynı şekilde, 48 saat önce bildirim verilmesi gerektiği için tüm ağaçlar sökülünceye kadar toplantı ve gösteri yapılması mümkün olmayacaktır. Saat 23.00 kuralı uygulanırsa, Başbakan'ın yurtdışından dönüşünde yaptığı Havaalanı toplantısı otomatik olarak yasadışı hale gelecektir.

2911 sayılı Yasa örneklerinin gösterdiği gibi ilk başta yasak değil düzenleme gibi gözükken kurallar toplantı ve gösteri yürüyüşünü anlamsız hale getirebilir. Bu

gibi durumlarda, düzenlemeyi yapan yasa değil, doğrudan temel hakkı güvenceye alan Anayasa/insan hakları sözleşmesi uygulama alanı bulur. AİHM, mevcut olaya anında cevap verme gereğinin doğduğu bazı özel durumlarda, anında toplanma hakkının bildirim ödevinin önüne geçebileceğini kabul etmektedir. [3] Özellikle, o an

yapılmayan eylem daha sonra anlamsız hale gelecekse, bildirim yükümlülüğüne uyulmaması toplantı özgürlüğünün doğal sonucudur. [4] Gezi Parkında başlatılan eylem de tam bu niteliktedir. Parkın yıkılmasından sonra eylemin bir anlamı kalmayacaktır. Benzer bir durumu yer bakımından da vurgulamak gerekir. 1 Mayıs tarihsel önemi nedeniyle Taksim'de kutlanmalıdır. Yasal yer olarak gösterilen Çağlayan, Kadıköy gibi yerler verilmek istenen mesajın engellenmesi anlamına gelir. [5]

Yasadışı Olsa da Barışçıl Toplantı Engellenemez

Bir toplantı, yasada öngörülen koşulları yerine getirmese bile, şiddet içermediği sürece salt bu nedenle müdahale edilemez. Bazı toplantı ve gösteriler hiçbir şekilde kamu düzenini bozmaz, kamu düzenine zarar vermeyebilir. Halka açık bir alanda gerçekleştirilen çoğu toplantı ise günlük yaşamın akışını belirli bir ölçüde bozacak bir karışıklığa ve düşmanca tepkilere yol açabilir. Ancak AİHM, söz konusu düzeni bozan durumun bile, tek başına, toplanma özgürlüğüne haklarına yönelik müdahaleyi haklı kılamayacağı kanaatindedir. Mahkemeye göre, yasadışı hale gelmişse bile şiddet kullanılmayan bir toplantıya, 11. maddede korunan toplanma hakkı anlamını tamamen yitirmemesi için belirli bir ölçüde hoşgörü gösterilmelidir. [6]

Bu söylenenlerden şu alt sonuçları çıkarmak mümkündür:

i. Yasadışı olsa bile şiddet içermeyen toplantıya hoşgörü gösterilmeli, hemen müdahale edilmemelidir.

ii. Belirli bir hoşgörü kavramı, birden fazla ölçütü dikkate almayı gerektirir. Toplantının kamusal tartışmaya katkısı ve önemi, verilen süre içerisinde mesajın veriliş biçimi, toplantının devamının başka kişilerin hak ve özgürlüklerine etkisi gibi.

Gezi Olayları bu açıdan da ilginçtir. Onbinlerce kişinin katıldığı ve toplumu yakından ilgilendiren gösterilerin gerçekleştiği sırada, salt trafiğin tıkandığı gerekçesiyle güç kullanarak toplantının dağıtılması toplantı hakkını ihlal edecektir. Dahası, eylemin başkalarının hak ve özgürlüklerini kısıtlama düzeyi düşüldükçe, hoşgörü yükümlülüğü arttığı için ilk günlerde parkta oturan eylemcilere karşı gerçekleştirilen ağır müdahalelerin, toplantı hakkının özüne dokunduğunu söylemek mümkündür.

Barışçıl Toplantının Süresi

Barışçıl bir toplantının ilelebet devam ettirilip ettirilemeyeceği de önemli bir sorundur. Teorik olarak, başkalarının hakkını ve kamu düzenini etkilemediği sürece barışçıl toplantı hakkı sınırsız süreyle yürütülebilir. Cisse/Fransa davasında yasadışı 200 göçmen, iki ay süreyle Paris Aziz Bernard Kilisesi'ni işgal etmiştir. Eylem barışçıl olduğu için Kiliseye gidenlere zarar vermemiş ve kamu düzenini bozmamıştır. AİHM 2. ayın sonunda yapılan müdahaleyi, açlık grevine girenlerin sağlık durumlarının bozulmuş olması ve sığınma koşullarının tamamen yetersiz kalması nedeniyle zorunlu görmüştür. [7]

Çiloğlu ve Diğerleri/Türkiye davasında ise Cumartesi annelerinin 176. kez Galatasaray Lisesi önünde gerçekleştirdiği toplantıya yapılan müdahale istenen mesajın verilmiş olması ve bu eylemin trafiği ve kamu düzenini etkilediği gerekçesiyle sözleşmeye uygun bulunmuştur. [8] Karşıoy yazan yargıçların da saptadığı gibi Mahkeme kendi içtihadı ile çelişkili bir şekilde sınırlandırma gerekçelerini geniş yorumladığı bu kararda, önemli bir noktanın altını çizmiştir. Kamu düzenini bozduğu iddia edilen bir toplantı, barışçıl olduğu sürece mesaj verilmeye kadar sürdürülebilir.

Gezi Parkında yapılan eylem için başkalarının veya bizzat eylemcilerin hakkının çiğnendiği iddiasını ileri sürmek mümkün değildir. Parkın başkalarının da hizmetine açılması iddiası ise zaten eylemin parkın yıkılmasına ilişkin iddialar nedeniyle gerçekçi gözükmemektedir. Ülke çapında yapılan eylemler söz konusu olduğunda ise gösterilerin süresi ile taleplerin önemi arasındaki ilişkiye dikkat çekmek gerekir. Burada makul bir süre vermek zor olsa da, kolluğun ilk günden itibaren yoğun kuvvet kullandığı düşünüldüğünde toplantı hakkının süreç boyunca ağır bir şekilde ihlal edildiğini tespit etmek mümkündür.

Müdahalenin Yöntemleri Sınırsız Olamaz

Hak ve özgürlüklerin bazı istisnai hallerde sınırlandırılabilir olması, bu sınırlandırmanın dilendiği şekilde yapılabileceği anlamına gelmez. Bir toplantıya kuvvetle müdahale edildiğinde müdahaleden etkilenebilecek insanları üç gruba ayırmak mümkündür: Barışçıl gösteri ve toplantı yapanlar, barışçıl gösteriye şiddet karıştıranlar ve olaya dışarıdan katılanlar.

Türkiye'de, kolluk güçlerinin toplantıları dağıtmasının rutin iki gerekçesi bulunmaktadır. Bunlardan biri, toplantının yasa dışı olmasıdır. Yukarıda açıklandığı gibi barışçıl bir toplantının salt yasadışı olduğu için şiddet kullanılarak dağıtılması insan haklarına aykırıdır. İkinci rutin gerekçe, provokatörlerin göstericilerin içine karışarak şiddete yönelmişleridir. AİHM, konuya ilişkin ilk içtihatlarından itibaren, hak sahibi kişi kendi davranışları ile hukuka aykırı bir eylemde bulunmadıysa, çok önemli olan toplantı hakkının başkalarının eylemleri nedeniyle kısıtlanamayacağını belirtmektedir. [9] Genel olarak barışçıl niteliğini kaybetmeyen bir toplantıda yer yer şiddet olayları gerçekleşmişse, kendi şiddet olaylarına karışmayan kişi, toplantıyı terk etmediği için cezalandırılmaz.

Kolluk güçlerinin, barışçıl gösteri yapanlarla şiddete başvuranları ayırıştırma ödevi vardır. [10] Mahkeme, bir kişinin, kendisi davranış ve niyetlerinde barışçıl kaldığı bir gösteri sırasında başkalarının arazi şiddet eylemleri veya cezalandırılabilir davranışları nedeniyle toplantı hakkını kullanmaktan mahrum bırakılmayacağını belirtmektedir. [11] Bu içtihat şu şekilde açıklığa kavuşturulabilir. Devletler, sadece kamu malını ve düzenini değil ve fakat barışçıl gösteride bulunanları da şiddete başvuranlardan korumak zorundadır. Kamu düzeni, Devletin vatandaşlardan korunduğu değil insanların temel hak ve özgürlüklerini maksimum düzeyde

kullanabildiği bir düzeni ifade eder. Bu nedenle, barışçıl bir şekilde başlayan bir eylem bir şekilde şiddet bulaştıysa, alınacak önlem tüm gösteriyi sonlandırmak değil ve fakat mümkünse şiddete başvuranları, barışçıl eylemcilerden ayıracak kolluk önlemleri almaktır. Gün ve Diğerleri davasında belirtildiği gibi barışçıl bir gösterinin sonunda bazı kimselerin bu fırsatı kullanarak şiddete başvurmaları, niyeti barışçıl olan bir toplantıya katılanların toplanma hakkına müdahaleyi haklı kılmaz. [12]

Gezi olaylarında bir kez daha görülen, kolluk kuvvetlerinin genel yaklaşımı bu ilkelerle tamamen çatışma halindedir. Olaylar boyunca, kolluk hedef gözetmeksizin, şiddete başvuran başvurmayan ayrımı yapmaksızın, yoğun bir şekilde gaz ve tazyikli su kullanmıştır. Bu araçların gerçek amacının şiddete başvuranları caydırmak olduğunu söylemek mümkün değildir. Çünkü kullanıldığı ifade edilen 130.000'i aşkın gaz bombası onbinlerce barışçıl göstericiyi etkilemiş, bazı kişiler doğrudan gaz kapsülünden yaralanmış, toplam yaralı sayısı 8000'leri bulmuştur. Böylesi bir müdahalenin yukarıda ilkeleri ortaya koyulan, barışçıl gösterici-şiddete başvuran gösterici ayrımını yapmadığı açıktır. O nedenle, "şiddete başvuranlar vardı, gaz kullanmaktan başka çaremiz yoktu" açıklamasının da bir geçerliliği yoktur.

Gösteriye katılmayan ama dışarıda olmasına

rağmen etkilenen kişilerin durumu da dikkate alınmalıdır. Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanılması şüphesiz başkalarının hak ve özgürlükleri ile çatışabilir. Bununla birlikte, salt başkalarının rahatsız olması, bu hakkın sınırlanması meşru kılmaz. [13] Ne var ki, kolluk güçleri, toplantıya katılmayanların toplantıya yapılacak müdahaleden zarar görmemesi için gerekli organizasyonel önlemleri almak zorundadır. DİSK ve KESK davasında Hükümet, bazı göstericilerin Şişli Etfal Hastanesine gizlendiğini, bu nedenle Hastaneye yönelik gaz bombası kullanıldığını iddia etmiştir. AİHM, bu müdahalenin zorunlu ve orantılı olduğunu söylemenin imkânsız olduğunu belirtmiştir. [14]

Gezi Olayları sırasında, başta Divan Oteli olmak üzere, kapalı alanlara yönelik saldırıların tamamında aynı durum geçerlidir. İçeride bulunan kişilerin sağlık durumları gözetilmeksizin, kapalı alanlara yönelik gaz atılması hem toplantı ve gösteri yürüyüşünün hem de kötü muamele görmeme yasağının ihlali anlamına gelir. [15] Gazın keyfi ve yoğun kullanımı başka sorunlara da yol açmaktadır. Herkes evden çıkarken gideceği merkezi yerde polisin gaz kullanabileceğini hesaba katmak zorunda değildir. Yaşlılar, çocuklar, sağlık sorunları olanlar toplantıya katılmasalar bile keyfi gaz kullanımından yoğun bir şekilde etkilenmektedir. Polisin, akrep ismi verilen araçlarla ara sokaklara gaz atması ile bırakınız dışarı çıkıp olaylardan etkilenenleri, yaz sıcaklığında camını açan birçok insan gaz kullanımından olumsuz etkilenmiştir.

Nihayet, müdahalenin meşru olduğu, şiddete başvuranlara yönelik kuvvet kullanılması durumunda bile kullanılacak gücün sınırları iyi çizilmelidir. Sinek öldürmek için balyoz kullanılması ifadesi, Türkiye'deki toplantılara yapılan müdahaleler için kullanılabilir. Bir kişinin bedensel bütünlüğüne yapılan saldırı ile kamu düzenin sağlanması arasında bir tartı işlemi yapılamaz. Kolluk, yapacağı müdahalede kötü muameleyle başvurmamak zorundadır. [16]

Dahası, Türkiye'deki cezasızlık sorununun bir uzantısı toplantılara yapılan müdahalelerdeki şikâyetlerde görülmektedir. Toplantı sonrasında gerçekleşen gözaltı işlemlerinde kötü muamele gördüğünü söyleyen kişilerin yaptıkları başvurular, savcılar tarafından toplantının illegal olması gerekçesiyle reddedilmektedir. [17] Oysa bu gibi davalarda incelenmesi gereken tek şey toplantının illegal olup olmaması değildir. Evet yasal bir

toplantıya müdahale eden polis suç işlemiş olacaktır. Ancak, yasaya aykırı olan bir toplantıya müdahale eden polisin de, yakalanan kişi şiddete başvurmuş olsa bile, dilediği gibi davranma imkânı yoktur. Her bir vakada, somut olarak kullanılan şiddetin müdahalenin gerektiği sınırlar içerisinde kalıp kalmadığı incelenmelidir.

Gezi olayları sırasında, yapılan gözaltılar da orantısız güç kullanıldığı sıklıkla ifade edilmiştir. Bunun kanıtlandığı durumlarda Türk Ceza Kanununun 256. maddesinde düzenlenen zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması suçu işlenmiş olacaktır. Bununla birlikte, olaylara ilişkin bazı iddia ve görüntülerin işkence suçundan incelenmesi gerekir. Adından da anlaşılacağı gibi 256. maddenin uygulanabilmesi için kolluğun zor kullanma yetkisine sahip olması gereklidir. Kolluğun zor kullanma yetkisi yoksa ve insanlar üzerinde şiddet kullanıyorsa, diğer koşulları da taşıması koşuluyla burada artık işkence suçundan bahsetmek gerekir. [18] Antalya'da bir otoparkta yakalanan ve hiçbir direniş göstermeyen iki gencin dayak görüntülerinin 256. madde kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir. Bu durumda polisin zor kullanma yetkisi yoktur, eylem tipik bir işkence suçudur.

Toplantı ve gösteri yürüyüşüne müdahale somut gerekçe gerektirir

Barışçıl toplantıyı dağıtmak için göstericiler taş attı vs. gibi genel ifadelerin kullanılması yeterli değildir. Hükümet bunu iddia ettiği takdirde, kimin nasıl bir şekilde şiddet kullandığını göstermelidir. [19] DİSK ve KESK davasında, 1 Mayıs 2008'de izinsiz olarak İşçi Bayramı'nı Taksim'de kutlamak isteyen gruplara polis müdahale etmiş, Hükümet bu müdahalenin nedenlerinden biri olarak göstericilerin taş atmasını göstermiş ancak bu iddiasını destekleyecek hiçbir veri sunamamıştır. [20]

Benzer bir şekilde, Gün vd./Türkiye davasında Hükümet, 2004-2011 yılları arasında gerçekleşen olaylara ilişkin istatistikler sunarak toplantı hakkını kısıtlamanın neden gerekli olduğunu göstermeye çalışmıştır. AİHM, somut vakada nasıl bir zorunluluk olduğunun araştırılmadığı durumda genel istatistiklere dayanarak sınırlamaya gitmenin kabul edilemeyeceğini belirtmiştir. [21]

Gezi olayları açısından bakıldığında da, bir yerde bir tarihte taş atılması nedeniyle her toplanmaya şiddetle cevap verilebileceği anlamına gelmez. Her bir şiddet kullanımının, genel ve muğlak sözlerden

bağımsız olarak, neden gerekli olduğunun delilleri ile gerekçelendirilmesi gerekir. "Elimizde şiddet görüntüleri var, provokatörler var, yine benzer oyunlar oynanacak" şeklinde gerekçelere dayanarak toplantı hakkının kısıtlanması mümkün değildir.

Genel Nitelikli Toplantı Yasağı Koyulamaz

Gösterileri yasaklayan genel kararlar alınması kural olarak mümkün değildir. Böyle bir kısıtlama, ancak ve ancak daha hafif önlemlerle giderilemeyecek derecede ağır risklerin var olması halinde kabul edilebilir.

Şiddete teşvik ve demokratik ilkelerin reddi durumları hariç, yetkililer açısından şoke edici ve kabul edilemez görüş ve kelimeler kullanılması, meşru kabul edilemeyecek taleplerin ileri sürülmesi nedeniyle toplantı özgürlüğünü kısıtlayan genel önlemler alınması demokrasiyi tehlikeye düşürecektir. [22]

AİHM, Cizre'de Abdullah Öcalan'ın gözaltına alınmasının yıldönümü nedeniyle tüm toplantıların ertelenmesine ilişkin kararı, böyle bir riskin bulunmaması nedeniyle Sözleşme'ye aykırı bulmuştur. [23]

Benzer bir durumun, belki fazlasıyla, Gezi olaylarına ilişkin bir daha toplantı yapılmasına izin verilmeyeceği gibi beyanlar açısından da bulunduğunu söylemek mümkündür. Bu tür genel kısıtlamalar, toplantı hakkının özüne aykırıdır.

Sonuç

Gezi olayları, yukarıda örneklediğimiz insan hakları içtihadından daha geniş bir kitleyi ve talepleri ilgilendirmektedir. Süreç boyunca dile getirilen taleplerin çok geniş bir kitlenin siyasi talepleri olduğu çok açıktır. Tamamen spontane bir şekilde birleşen toplulukların, 2911 Yasada öngörülen düzenleme kurulu oluşturma ve diğer koşulları yerine getirmemiş olması çok doğaldır. Bununla birlikte, bu durum, insanların toplantı ve gösteri yürüyüşü haklarını elinden almaya gerekçe olamaz.

Gezi sonrasında yapılması gereken, yeni sosyal medya yasaları çıkararak ifade özgürlüğünü daha da boğmak değil, çoğulcu bir demokrasinin doğal gereği olan toplantı ve gösteri hakkını yeniden tanımak ve genişletmektir.

[1] Oya Ataman, para. 36

[2] Oya Ataman, para. 38

[3] Bukta vd./Macaristan, no. 25691/04, 17.07.2007; Eva Molnar/Macaristan, no. 10346/05, 07.10.2008, para. 38.

[4] Bukta vd./Macaristan, no. 25691/04, 17.07.2007, para. 36. Bukta olayında, eylemciler Başbakanın son anda katılmaya karar verdiği bir resepsiyonu protesto etmektedir. Bu nedenle eylemcilerin süre koşuluna uyması mümkün değildir.

[5] Taksim'de 1 Mayıs kutlama talebi DİSK ve KESK davasında gündeme gelmiş, ancak Mahkeme davada başka açılardan ihlal bulunduğu için bu konuyu incelememiştir. No. 38676/08, 27.11.2012, para. 31-32.

[6] Oya Ataman, para. 42. Benzer bkz. Nurettin Aldemir ve Diğerleri/Türkiye, no. 32124/02; Aytas vd./Türkiye, no. 6758/05; Balçık vd./Türkiye.

[7] Cisse/Fransa, no. 51346/99, 09.04.2002, para. 51-52.

[8] Çiloğlu ve diğerleri/Türkiye, no. 73333/01, 6.3. 2007, para. 49-51.

[9] Ezelin/Fransa, no. 11800/85, 26.04.1991, para. 53.

[10] Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly Prepared by the OSCE/ODIHR Panel Of Experts on the Freedom of Assembly, 2007, para. 125.

[11] Ziliberg/Moldova, no. 61821/00, 04.05.2004 (Kabul edilebilirlik kararı).

[12] Gün vd/Türkiye, no.8029/07, para. 51.

[13] Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly Prepared by the OSCE/ODIHR Panel Of Experts on the Freedom of Assembly, 2007, para. 70.

[14] DİSK ve KESK/Türkiye, no. 34.

[15] Ali Güneş/Türkiye, no. 9829/07, 10.4.2012, para. 34-37.

[16] Pekaslan vd./Türkiye, 4572/06, 20.3.2012, para. 58-59.

[17] Örn. bkz. Pekaslan vd./Türkiye, 4572/06, 20.3.2012, para. 63; Cemalettin Canlı/Türkiye, no. 26235/04, para. 31; Karatepe/Türkiye, no. 33112/04, para. 32; Kop/Türkiye, no. 12728/05, para. 38.

[18] Bu ayırım ve iki suç arasındaki fark için bkz. Kerem Altıparmak (2009), "İşkenceyi nasıl bilirsiniz?: Türkiye'de orantısız güç kullanma sorunu", Toplum ve Bilim, S. 115, s. 138-176.

[19] Somut nedenlerle yapılan müdahalenin meşru görüldüğü örnekler için bkz. Protopapa/Türkiye, no. 16084/90, 24.2. 2009; Kamil Kartal/Türkiye, no. 29768/03, 16.12. 2008.

[20] DİSK ve KESK/Türkiye, para. 33.

[21] Gün vd/Türkiye, no.8029/07, para. 80.

[22] Stankov ve the United Macedonian Organisation Ilinden/Bulgaristan, no. 29221/95, 02.10.2001, para. 97.

[23] Gün vd/Türkiye, no.8029/07, para. 50.

Bu yazı aynı zamanda

<http://www.bianet.org/bianet/toplum/148157-gezi-nin-hatirlattigi-hak-bariscil-toplantı-adresinde> 03.07.2013 tarihinde yayınlanmış olup, Sayın Kerem Altıparmak'ın izni ile alınmıştır.

Av. FİKRET İLKİZ
Türk Ceza Hukuku Derneği Başkanı

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNDE İKİ ÖNEMLİ SORUN

İfade özgürlüğü ile ilgili sorun yaratan kanunların başında Terörle Mücadele Kanunu gelmektedir. Diğerleri ise İnternet ortamındaki yayınların düzenlenmesi ile ilgili 5651 sayılı Yasa ve bu yasada 6518 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerdir.

Önce, içinde bulunduğumuz duruma AİHM kararları penceresinden bakmakta yarar var.

AİHM'sinin kuruluşundan itibaren Avrupa Konseyinin 47 üye ülkesi içinde Türkiye; 25 yıl içinde aldığı 2.521 mahkûmiyetiyle hak ihlali birinci ülkedir. 2013 yılında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Türkiye'nin uygulaması istediği ve icra edilmemiş AİHM'sinin Türkiye aleyhine verdiği 1854 ihlal kararı bulunduğunu ve bu kararların yerine getirilmesini istemiştir.

1990 yılında AİHM'sinin zorunlu yargı yetkisini kabul eden Türkiye hakkında 1990-2011 yılları arasındaki 21 yıl içinde sadece ifade özgürlüğünün ihlali ile ilgili 207 ihlal kararı verilmiştir. Buna karşılık 1959-2011 yılı arasında yani 52 yıl içinde ifade özgürlüğü konusunda Avusturya hakkında AİHM'si sadece 32 ihlal kararı vermiştir. İçinde bulunduğumuz durumun en acı istatistiklerinden birisi, ifade özgürlüğü ile ilgilidir.

2013 yılı rakamlarına göre AİHM önünde Türkiye'den yapılan 16.900 şikâyet vardır. AİHM'de 2012 yılı sonu itibariyle tüm ülkelerden gelen başvurulara göre derdest 128.100 şikâyet dosyası 2013 yılı sonunda 99.900 rakamına düştü. 2012 yılında AİHM önünde bulunan başvuru dosyalarının %13,2'si Türkiye'den yapılmıştı. 2013 yılında bu rakam geriledi ve birinci Rusya, ikinci İtalya, üçüncü Ukrayna, dördüncü Sırbistan'dan sonra Türkiye beşinci sıraya düştü. Dosya sayımız ise 10.950...

Bu rakamların düşmesinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapma hakkının tanınması etkili olmuştur.

1- İNTERNET ÜZERİNDEN YAYINLAR

İnternetin ve ifade özgürlüğünün kısıtlandığına dair tartışmalar sürüyor. Kanaatimizce İnternet ve özel hayat tartışmaları üzerinden devam eden sorunlar, 5651 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle artacaktır. .

6.2.2014 kabul tarihli 6518 sayılı "Aile Ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 19.02.2014 tarihli ve 28918 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

6518 sayılı Kanunun başlığına bakarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının teşkilatı ve görevleri ile ilgili olarak kanun değişiklikleri yapıldı veya KHK'leri değiştirildi sanılmasın.

Torba Kanun içine sıkıştırılan, yani torbaya atılan 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanununun 2.3.4.5.6.7.8.11. ve 9 uncu maddesi başlığıyla birlikte değiştirildi. 5651 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi değiştirildi, işe alınacak ve ihdas edilecek kadrolar hakkında yeni madde konuldu ve Ek Madde 2, Geçici Madde 3 eklendi

Kanunun 6 ncı maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 6/A maddesi ile yeni bir kurulumuz daha oldu, "Erişim Sağlayıcıları Birliği"... 9 uncu maddeye eklenen 9/A maddesi (Özel hayatın gizliliği nedeniyle içeriğe erişimin engellenmesi). Kanununun 10 uncu maddesinin 4. fıkrasının (a) bendinde yer alan "yayınları önlemeye" ibaresinden sonra ", internetin güvenli kullanımını sağlamaya, bilişim şuurunu geliştirmeye" ibaresi eklenerek 5. fıkra da değiştirildi. Örnek olması bakımından örneğin bu maddeye ek fıkralar getirildi ve (Başkanlık) denilince ne anlaşılması gerektiği şöyle açıklandı:

"(5) Başkanlık; Bakanlık bünyesinde 26.9.2011

tarifli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uyarınca oluşturulan İnternet Geliştirme Kurulunca internetin yaygınlaştırılması, geliştirilmesi, yaygın ve güvenli kullanılması gibi konularda yapılacak öneriler ile ilgili gerekli her türlü tedbir veya kararları alır."

Herkes kabul edilen bu Kanunun ifade özgürlüğünü ihlal ettiği görüşüyle TBMM'ne Kanununun geri çevrilmesi için umudunu Cumhurbaşkanına bağladı. Onaylanmaz diye umuyordu. Hatta Cumhurbaşkanı "Bahsettiğiniz yasa üzerinde çalışıyoruz. Bir iki sıkıntılı konu var, üstünde çalışıyoruz." [1] dedi ama Kanunu onayladı.

Şimdiye dek hiç rastlanmayan bir uygulama ile 6518 sayılı Kanun'un 19 Şubat 2014 tarihli ve 28918 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdiği gün, bu Kanunda değişiklik yapmak üzere birkaç maddeden oluşan yeni bir kanun teklifi hazırlanarak Meclise sunuldu ve sorun yaratan maddelerin değiştirileceği açıklaması yapıldı.

[1] 13.02.2014. Türkiye-Afganistan-Pakistan Sekizinci Üçlü Zirvesi çerçevesinde gerçekleştirilen ortak basın toplantısında Cumhurbaşkanının açıklaması

Kamuoyunda tepki çeken bu kanun değişikliğine bir başka tepki ise Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nden geldi. Bu kanun değişikliğinin Türkiye'nin özellikle ifade özgürlüğü hakkı ve özel hayatın gizliliği ile ilgili temel insan hak ve özgürlükleri ile uyuşmadığını belirtti.

Yapılan açıklamada; "6518 sayılı yasa ile Türkiye Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nın (TİB) mahkeme kararı olmadan web sitelerini bloke etmesine izin verileceği" bu durumun endişe kaynağı olduğu vurgulandı.

Ayrıca; "Yasanın bu hali Türkiye'nin özellikle ifade özgürlüğü hakkı ve özel hayat hakkı ile ilgili uluslararası insan hakları yükümlülükleriyle uyuşmadığı izlenimini veriyor. Genel Kurulun geçenlerde (2013 Kasım ayı) onayladığı üzere insanların çevrimdışı alanlarda sahip oldukları hakları çevrimiçi alanda da kesinlikle korunmalıdır.

2010 yılında İnsan Hakları Konseyi nezdinde gerçekleştirilen Evrensel Periyodik Gözden Geçirme sonrasında Türkiye "Ceza Kanunu ve diğer kanunların başta ifade özgürlüğü olmak üzere uluslararası standartlarla eşitlenmesi" yönündeki tavsiyeyi kabul etmişti.

Yetkili makamları, 5651 ve 6518 sayılı kanunları, başta ifade ve düşünce ve özel hayat hakkı özgürlüğünü uluslararası insan hakları standartları ile eşit seviyeye getirmek üzere gözden geçirmeye çağırıyoruz.

Yetkili makamlara gösteriler bağlamında, polis birimlerinin görevlerini yerine getirirken aşırı güç kullanımı ve diğer insan hakları ihlallerine yönelmelerinin engellenmesi çağırısı yapıyoruz. Barışçıl gösteriler kapsamında bazı bireyler tarafından gerçekleştirilen münferit şiddet olaylarının veya ceza gerektirebilecek diğer davranışları yetkili makamlar tarafından diğerlerini barışçıl gösteri haklarından mahrum etmek için kullanılmamalıdır." denildi.

II- TERÖRLE MÜCADELE KANUNU

İfade özgürlüğü konusundaki bir ikinci sorun ise Terörle Mücadele Kanunudur.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi'nin Türkiye'nin Başlangıç Raporuna ilişkin olarak 106.Oturumunda kabul edilen sonuç gözlemleri (15 Ekim - 2 Kasım 2012) içinde yer alan Terörle Mücadele Kanununun uygulanması ile ilgili Birleşmiş Milletlerin dikkat çekici tespitlerine göre;

"Komite, 1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nda yer alan bazı hükümlerin Sözleşme ile bağdaşmamasını kaygı ile karşılamaktadır.

Komite, özellikle;

(a) terör eylemi tanımındaki muğlaklık;

(b) adil yargılanma hakkı üzerindeki geniş kapsamlı kısıtlamalar;

(c) oldukça yüksek sayıda insan hakları savunucusu, gazeteci ve hatta çocukların fikir ve düşüncelerini özellikle de Kürt sorununa dair şiddet içermeyen tartışmalar bağlamında özgürce ifade etmelerinden dolayı Terör Mücadele Kanunu kapsamında yargılanmasından kaygı duymaktadır."

İletişim hak ve özgürlüklerine, gerçekleri öğrenme hakkına, bilgi edinme hak ve özgürlüğüne sahip yurttaşlarımız için güvenlik ve terör gerekçe gösterilmek suretiyle sahip olduğumuz hak ve "özgürlükler" sürekli terk edilmektedir ve giderek korunacak herhangi bir özgürlük de kalmayacaktır.

Kanunsuz suç olmaz ilkesinin ve cezaların şahsiliği prensibinin en çok ihlal edildiği yasaların başında Terörle Mücadele Yasası gelmektedir. Bu yasa tamamen yürürlükten kaldırılmalıdır. Aksi düşünülüyorsa Terörle Mücadele Kanunu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi hükümlerinde yer alan hukuki normlara, AİHM kararlarına ve özellikle Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesine uygun hale getirilmelidir.

Sonuç yerine şöyle söyleyebiliriz; ifade özgürlüğünde asıl sorun yaratan Terörle Mücadele Kanunu ve 6518 sayılı kanunla değişik 5651 sayılı Kanun uygulamada beklenenden daha çok sorun yaratacaktır.

Giderek başta Terörle Mücadele Kanunu uygulamaları yüzünden baskı altında tutulan ifade özgürlüğünü derinden etkileyen internet ortamındaki yayınlar bakımından getirilen yeni düzenlemelerle Türkiye; her şeyin yasaklandığı bir ülkeye dönüşürülmüştür.

Bu yazı 21.02.2014 tarihinde kaleme alınmıştır.

Nuh Hüseyin KÖSE
Yargıç

'İfade Özgürlüğü' Anayasal bir Aksesuar mı?

Hindu bilge, öğrencileri ile birlikte Ganj nehri kenarında gezinirken birbirlerine öfkeyle bağırarak birbirlerini öfkelenen bir grup görmüş. Öğrencilerine dönüp "insanlar neden birbirlerine öfke ile bağırırlar?" diye sormuş.

Öğrencilerden ses çıkmayınca anlatmaya başlamış: "İki insan birbirine öfkelenirken, kalpleri birbirinden uzaklaşır. Bu uzak mesafeden birbirlerinin kalplerine seslerini duyurabilmek için bağırarak zorunda kalırlar. Ne kadar çok öfkelenirlerse, arada açılan mesafeyi kapatmak için o kadar çok bağırması gerekir. Bu nedenle tartıştığınız zaman kalplerinizin arasına mesafe girmesine izin vermeyin. Aranıza mesafe koyacak sözcüklerden uzak durun. Aksi takdirde mesafenin arttığı öyle bir gün gelir ki, geriye dönüp birbirinize yaklaşacak yolu bulamayabilirsiniz."

İnsanlar, duyulmadıklarını, anlaşılmadıklarını, dinlenmediklerini düşündüklerinde seslerini arttırarak konuşuyorlar. Bu durum zamanla öyle bir hal alıyor ki; artık karşısındaki onu dinlese bile, dinlenmediğini düşünen birey de muhatabını dinlememeye ve sadece bağırarak konuşmaya, kızarak yazmaya başlıyor. Bu anlaşamamazlık haline uzmanlar 'sağırklar diyalogu' diyorlar. Böyle durumlarda kendisini ifade edemeyen bireylerle muhataplarının kalpleri arasındaki mesafede açılıyor. Eğer dinlemeyen, sürekli bağırarak devletse,

bireyin çaresizliği artıyor. Hele bir de kendisini dinlemeyen devlet, bireyi susturmak için zor kullanıyorsa, bireylerdeki kendini anlatamama hali müzmin bir nefrete dönüşüyor.

Oysa; ötekini dinleyen bireylerin, ilk etapta bireysel, uzun vadede ise toplumsal uzlaşma ortamının sağlanmasında temel faktörler olduklarını sıkça görüyoruz. Dinlemenin sıradan bir katlanma hali değil, bir çaba olduğunu da elbette. Örneğin bir anne, çocuğunun acıktığını, susadığını, gazı olduğunu, ağlamasının bundan olduğunu belli bir çaba ile öğreniyor. Sonrası malum; artık çocuk, ömrü boyunca annesine karşı bir bağlılık ve sevgi hissedecek, ona bırakın bağırmasını, başkasının sesini yükseltmesine bile karşı koyacaktır.

Her ne kadar Volter, "İnsanlar, karınları doyunca ve yatacak yerleri olunca düşünmekten vazgeçerler." dese de, Pascal, "Tüm onurumuz düşünmekte yatmaktadır" görüşünde. "İnsanı varlıktan üstün yapan ve ona onurunu veren, ondaki düşünme gücüdür." diye devam ediyor. Drummond'a göre ise "Düşünmeyen kişi tutucudur. Düşünemeyen kişi aptal, düşünemediğine aldırmayan ise köledir."

İşte birçok insan, saplantılı politik görüşlere sahip olmasa bile, düşünmenin insana kattığı onur nedeniyle aşağılanmayı, hor görülme, iktidarlar

tarafından ezilmeyi, coplanmayı, gaza boğulmayı, ıslanmayı, hapis yatmayı göze alarak ifade özgürlüklerini kullanmakta ısrarcı oluyorlar. Düşünceleri dikkate alınmadıkça da yazarak, resmederek, hatta aynı şeyi düşünenler bir araya gelerek düşüncelerini daha güçlü şekilde ifade etmeye başlıyorlar. O zaman artık iş ifade özgürlüğünün kapsamını aşmış, aslında aynı kapıya çıkan örgütlenme ve toplanma, gösteri düzenleme hakkı boyutlarına ulaşıyor. Toplumlar da böylece evrilip, daha yaşanılır bir dünya yaratmak için birlikte çabalamayı öğreniyorlar.

Ülkemizde uzun yıllardır süren, son yirmi günde sorumluların "sizi dinlemiyorum" tavrıyla toplumsal çatışma boyutlarına varan süreç, Hintli bilgenin anlatımıyla birbirimize yakınlaşacak yolu kaybedecek kadar karşılıklı toplumsal nefrete doğru hızla sürükleniyor.

Oysa, sorunlar batılı demokrasilerde keşfedilen "çoğunluğun mutlak hakimiyeti yerine, azınlıkların haklı ve diğer bireylere zarar vermeyen taleplerini de dikkate alan" çoğulculuk anlayışı ile çözülmeye, ifade ve gösteri hakkını kullanan kitlelerin diğer kitlelere zarar vermeyen talepleri karşılanmaya çalışılırsa, işler bu noktaya asla gelmeyecekti. Bu durum anlaşılırsa, hak mücadelesi için sokağa çıkan insanların, iktidarlara destekleyenlerin haklarında gözleri olmadığı, taleplerinin diğer

kitlelerin talepleriyle çatışmadığı, bu nedenle kendilerini iktidarlara yakın hisseden kitlelerin azınlık gördükleri diğer gruplara karşı tavır almalarının anlamsızlığı da anlaşılacaktır.

Ayrılıkları derinleştirmek üzerine kurulu politik söylemler, kısa vadede zaferleri kazandırsa da, ileride çok daha derin toplumsal kırılmalara neden olacaktır.

Bu durum, toplumun tüm kesimlerine kaybettirecek elbette. İki testinin çarpışması halinde, birisi kırılırsa diğeri de çatlayacaktır.

Umarım temel insan haklarından olan, bu niteliği gereği de vazgeçilemeyen, devredilemeyen ifade, toplantı ve gösteri hakları iktidarlardan tarafından bir gün gerçek anlamda anlaşılır. Bu hakların bir anayasal aksesuar, devletin niteliğini süsleyen cici sözler değil, toplumsal uzlaşmayı sağlamanın gerçek araçları olduğu bilincine varılır. Umarım ilerleyen günlerde, Hindu bilgenin kaygıyla öngördüğü, halk yığınlarının birbirleri ile kucaklaşması yollarını geri dönülmez şekilde kaybettiren sözler söylenmez.

Not: Bu yazı aynı zamanda <http://www.gazeteport.com.tr/yazar/31/nuh-huseyin-kose/3575/ifade-ozgurlugu-anayasal-bir-aksesuar-mi> adresinde 17.06.2013 tarihinde yayınlanmış olup, Sayın Nuh Hüseyin KÖSE'nin izni ile alınmıştır.

Av. Ayhan ERDOĞAN
İstanbul Barosu Avukatlarından

ALİ İSMAİL KORKMAZ DAVA SÜRECİ

Gezi Parkı'na AVM/TOPÇU KIŞLASI yapılması kararına yönelik itirazlarla başlayan hukuka uygun barışçı sürecin, iktidar tarafından şiddetle bastırılmasına yönelik saldırgan karşılık; birçok gencin ölümüne, organ kaybına ve travmalar yaşamasına neden olmuştur. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nce kabul edilen ve hüküm altına alınan, ayrıca Anayasal bir hak olan barışçıl gösteri hakkını kullanan kişilere yönelik maalesef polis saldırısı, aşırı şiddet içeren ve hak ihlallerine konu edilebilecek bir düzeye varmıştır. Olayın hukuki öyküsü kısaca şudur:

Taksim Meydanı "Yayalaştırma Projesi"ne ilişkin 1/5000 ölçekli Nazım ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Plânı'nın iptali istemi ile, Mimarlar Odası, Şehir Plâncıları Odası ve Peyzaj Mimarları Odası'nın açmış olduğu davada, İstanbul 1. İdare Mahkemesi, dava konusu olan 17.01.2012'de onaylanan "Beyoğlu İlçesi, Taksim Meydanı yayalaştırma projesine ilişkin" 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Plânı ve 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Plân değişikliklerinin iptaline, 06.06.2013'te oybirliğiyle karar vermiştir.

Taksim Parkı üzerinde 'Topçu Kışlası süsü verilen alışveriş merkezi' yapılmasına ilişkin 27.02.2013 tarihli, 139 Sayılı Koruma Varlıkları Yüksek Kurulu kararının iptali ve yürürlüğünün durdurulması

istemiyle Taksim Gezi Parkı Koruma ve Güzelleştirme Derneği, Yüksek Kurul'un bu kararına karşı İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nde dava açmıştır. Açılan davada, İstanbul 6. İdare Mahkemesi, 31.05.2013'te "yürütmenin durdurulması" kararı vermiş ve Kültür ve Turizm Bakanlığı, bu karara itiraz etmiştir. Bunun üzerine, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi, 17.07.2013 günlü kararı ile söz konusu "yürütmenin durdurulması kararının kaldırılmasına" karar vermiştir. Ancak bu karar, Gezi Parkı'na inşaat izni şeklinde anlaşılmalıdır. Zira İstanbul 1. İdare Mahkemesi, Topçu Kışlası yapılmasına imkân veren 1/5000 ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarında yapılan değişiklikleri iptal etmiştir.

Hal böyle olmasına karşın Gezi Parkı'ndaki inşaat çalışmaları yargı süreci beklemezsizin hız alınca 27 Mayıs ve devamında bir çok çevreci ve duyarlı vatandaş, Tasım Dayanışma adı altında oluşan platformda yer alan örgütlenmeler, sanatçı ve aydınlar parkta nöbet beklemeye başlamış ve gelişmeler bu süreci daha dikkat çekici kılmıştır. Gece kalanların her geçen gün sayıca artmaya başlamış ve parkta kurulan çadırlarda gece kalanlar birkaç yüzü geçmeye başlamış olması çalışmalara yapılan müdahalelerin kamuoyuna yansımalarına ve iktidarın hukuk dışı çalışmalarına tepkilere dikkat çekmesi üzerine İstanbul Belediye Başkanlığı ve Siyasi İktidarı harekete geçirmiş oldu.

31 Mayıs günü polis vahşet sayılabilecek düzeyde Taksim'de Gezi Parkı'na gelen halka saldırmış ve bu güne kadar meydana gelen ölüm, organ kaybı, kafa travması ve ciddi yaralanmaların süreci başlamıştır. **Ali İsmail Korkmaz**'ın ölümüne yönelik süreç böyle başlamıştır. Türkiye'de bir il hariç tümünde başlayan destek protestoları doğal olarak Eskişehir İlimize de yansımıştır. Eskişehir İli'nde de meydana gelen ve Gezi Parkı'nda saldırıya uğrayan insanlara destek amaçlı yapılan gösterilere **Ali İsmail Korkmaz** da destek vermiştir. 02.06.2013 tarihinde yapılan hukuka uygun barışçıl gösteriye, Eskişehir Polisi hukuka aykırı donanımlar ve amaçlarla müdahale etmiştir. **Ali İsmail Korkmaz**, 4'ü polis olmak üzere 8 kişi tarafından darp edilmiştir. Maalesef, darp edildiği tarihten 37 gün sonra hayatını kaybetmiştir. **Ali İsmail Korkmaz**'ın ölümü sonrası Eskişehir Valisi bu olayı **Ali İsmail Korkmaz**'ın arkadaşlarının yaptığı beyan edecek kadar ileri gitmiş ve televizyonda bu düşüncesini açıklamaktan çekinmemiştir. Eskişehir Polisi aynı zamanda olay yerindeki kameraları bu sırada toplama çalışması yapmakta ve kayıtları sildirek delilleri yok etme peşine düşmüştür. Bu sürece Eskişehir'de müdahale eden avukat arkadaşların yoğun çabası içinde delillerin kaybolması önlenmiştir. Yapılan müdahale sonucu 2 işyerine ait görüntülerin bulunduğu kamera kayıtları tespit edilmiştir. İstenilen kayıtların Savcılık tarafından bilirkişiye gönderilmesi ve bu

bilirkişi tarafından kayıtların silindiği raporu karşısında yapılan girişimler sonucunda kayıtlar bu kere Jandarma Kriminal Müdürlüğü'ne gönderilmiştir. Jandarma Kriminal Müdürlüğü'nce yapılan çalışma sonucu kayıtlar kurtarılmış ve fakat kayıtların birinde "işyerindeki silinme dışında bilirkişide de ikinci kere silinme olabileceği" tespitine yer verilmiştir. Görüntülerin ortaya çıkması sonrasında mahalde görev yapan polisler ile sivil şahıslar tespit edilmiş; görüntüde yer alan tanıklar dinlenerek "kasten adam öldürme" iddiasıyla dava açılmıştır.

Bu nedenle, sanıklardan bir polis memurunun Kasten Adam Öldürme suçundan, diğer sanıkların yardım etme suçlaması ile Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından bir iddianame hazırlanmış ve 09/09/2013 tarihinde Eskişehir 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2013/340 Esas sayılı kararıyla iddianamenin kabulüyle dava açılmıştır.

Mahkeme hazırladığı tensip zaptında ; *"...Kamuoyunda " Gezi Parkı Olayları " olarak bilinen olaylar süresince ilimizde yoğun olayların meydana gelmesi, dava konusu olayın bu eylemler sırasında olmuş olması, davanın soruşturma aşamasında geçen süreçte eylemlerin adliye çevresinde ve Eskişehir İli'nde de devam etmiş ve devam ediyor olması nazara alındığında, yargılama ve duruşmalar sürecinde*

olayların yaşanma ihtimali, bu olaylar sırasında kamu güvenliğinin sağlanmasında zorluklar yaşanabileceği dikkate alınarak Eskişehir Valiliği'ne müzekkere yazılarak davanın yargılama sırasında kamu güvenliğinin sağlanmasında sıkıntı yaşanıp yaşanmayacağı ve Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığı'na da aynı mahiyette müzekkere yazılarak kamu güvenliğinin sağlanmasında sıkıntı yaşanıp yaşanmayacağı ve davanın başka yere naklinin gerekip gerekmediği konusunda görüşlerinin sorulmasına..." karar vererek, o güne kadar güvenli bir kent olarak dava nakillerinin yapıldığı İl olarak bilinen Eskişehir İli'ni güvensiz ilan etmekten çekinmemiştir.

Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığı'nın ve Eskişehir Valiliği'nin "...Eskişehir Valiliğinin 27 Eylül tarihli yazısında **Ali İsmail Korkmaz** adlı şahsın Eskişehir İli'nde hayatını kaybetmiş olması ve sonraki süreçte Eskişehir İl merkezinde düzenli ve örgütlü şekilde açık alan eylemleri yapılması, olayın faili olduğu iddia edilen kurumların ve Emniyet mensuplarına yönelik propaganda yapılması, eylemler esnasında araç, tramvay, trenlere ait trafik akışlarının engellenmesi, Eskişehir Adliye binası önünde düzenlenen kamuoyunu, hakim ve savcılarını etkilemeye yönelik

adalet nöbeti eylemlerinin devam ediyor olması, marjinal grupların etkin ve örgütlü eylemleri artırma çabaları, bu tür örgütlerle bağlantılı avukatların Ali İsmail Korkmaz davasına katılarak provakatif davranışlarla adli sürecin normal işleyişini sabote edebileceği..." değerlendirmeleri de gözönüne alınarak Eskişehir 2. Ağır Ceza Mahkemesi davanın nakli hususunda dosyanın Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'ne gönderilmesine karar vermiştir. Ne acıdır ki, kendisi de Avukat olan Adalet Bakanı'na bağlı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'nce dosya Yargıtay 5. Ceza Dairesi'ne benzer gerekçelerle gönderilmiştir. Yargıtay 5. Ceza Dairesi'nin 07.11.2013 Tarih ve 2013/15890 Esas, 2013/10549 Karar sayılı kararı ile, kamu güvenliği gerekçesiyle CMK.nun 19/2. maddesi uyarınca sanıkların yargılanmalarına konu davanın Kayseri Ağır Ceza Mahkemesi'ne nakline karar vermiştir.

Burada ayrıca davanın nakli konusunda Eskişehir Valisi'nin **Ali İsmail Korkmaz**'ın katillerinin bulunmasında büyük emekleri geçen avukatlar hakkındaki 'örgütlerle bağlantılı avukatlar' değerlendirmesine ve bu değerlendirmeye katılan Adalet Bakanlığı'nın avukatlara bakışını tarihe not düşmek gerekmektedir. Emrinde barışçıl gösteri

hakkını kullanan insanları öldüren polisleri korumakta beis görmeyen bir vali ve katillerin yargılanmaları için çaba sarfeden avukatlara "terör örgütü bağlantılı avukat" değerlendirmesi yapılması iktidarın ve ona bağlı idarenin hukuk anlayışını da ortaya koymaktadır.

Oysa herkesin bilebileceği üzere, vicahilik, doğrudanlık ilkesi gereği tanıkların dinlenmesinde ve keşifte, bu kararın, adil yargılama ilkesine olumsuz etkisi olacaktır. Bu nedendir ki; Kayseri Ağır Ceza Mahkemesi, bu durumu sanıkların sorgusunda farkederek öncesinde Eskişehir'de dinlenmesine karar verdiği tanıkların bir kısmının Eskişehir'de dinlenmesinden feragat etmiş ve Kayseri'de dinlenmesine karar vermiştir.

Eskişehir'de dinlenen bir kısım tanıkların beyanında açıkça polisin otel sahibine kameralarını kapat talimatı verdiği ortaya çıkmıştır. Kayseri'de yapılan duruşmada ise sanıklar kameralardaki kayıtları silme konusundaki çabaları ortaya çıkınca susma hakkını kullanma ile yaptıklarının ne anlama geldiğini ikrar etmişlerdir. Gerek Kayseri 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde gerekse Eskişehir İli'ndeki tanık dinlenmesine yönelik duruşmada daha şimdiden sanık polislerin bu suçu işlediklerinin bilincinde oldukları ve delilleri karartmak için çaba sarfettikleri ortaya çıkmıştır. Adalet Bakanlığı'nın ve Eskişehir Valiliği'nin sanıkları koruma çabası açıkça görülmüştür.

Kayseri 3. Ağır Ceza Mahkemesi, 3 Şubat 2014 tarihinde yapılan duruşmasında, sanıkların aslında "asli müşterek fail" olabileceğini de görmüş olması sebebiyle bu kararı almış bulunmaktadır. Bu nedendir ki, duruşmada sorgu sırasında olay yerindeki öldürme fiiline iştirak eden diğer polisin Yalçın Akbulut olduğuna dair sanık polis Mevlut Saldoğan beyanda bulunmuş ve bir sivil tanık da bu durumu teyit etmiştir. Bu nedendir ki, talebimiz doğrultusunda iddia makamı da polis memuru Yalçın Akbulut hakkında tutuklanması yolunda mütalaa vermiştir.

Bu aşamada her ne kadar Mahkeme Heyetince bu talep kabul görmemişse de 12 Mayıs 2104 tarihli duruşmada dinlenecek tanık beyanlarına göre bu kararın Mahkemece değiştirileceği ve bu sanığın da tutuklanacağı kanaatini taşımaktayız. Yargılama süreci içinde delillerin toplanmasının süratle tamamlanarak hükmün verilmesine çaba sarfetmek

gerekmektedir.

Müdahil vekilleri olarak uğraşımız, kamu görevlisi polislerin korunması çabasına engel olarak haklarında fiillerine uygun toplumda "karşılık olarak haketmişlerdi" cümlesinin kurulmasına vesile olacak bir karar almak. Bu kararın; Annesine Babasına, Abisine, Ablasına ve yakınlarına **Ali İsmail Korkmaz'** geri getirmeyecek ama katillerinin cezalandırıldığı inancıyla bir parça huzur verecek olması ve biz Avukatları "adil bir karar; fiilleri karşılıksız kalmadı; cezalarını çekecekler; dedirtecek bir hüküm kuruldu" dedirtmesinden ibarettir.

Bu yazı Nisan 2014'te kaleme alınmıştır.

GEZİ GÜNCESESİ

[27 Mayıs]

Taksim Gezi Parkı'nın Asker Ocağı Caddesi'ne bakan duvarın 3 metrelik kısmı Taksim Yayalaştırma Projesi kapsamında gece 22.00- 23.00 sularında yıkılmaya başlandı. Aynı zamanda 5 ağaç da yerinden söküldü. Gezi Parkı üzerinde yapılması planlanan **Topçu Kışlası** inşaatına ilişkin Kültür Varlıkları Yüksek Kurulu kararının "yürütmesinin durdurulması" talepleri henüz karara bağlanmamış olan **Taksim Dayanışma Grubu**'ndan 40-50 kişi iş makinelerinin önüne geçerek daha fazla yıkım yapılmasının engelledi ve çadırlar kurarak sabaha kadar nöbet tuttu.

[29 Mayıs]

Polisler sabah saat 05.00 civarı parktaki kalanlara müdahale etti. Çadırlar kaldırıldı ve inşaat ekibi çalışmalarına tekrar başladı. 29 Mayıs 2013 günü gerçekleşen Yavuz Sultan Selim Köprüsü inşaatının açılışı sırasında Başbakan Recep Tayyip Erdoğan; "Ne yaparsanız yapın. Orası için karar verdik. Yapacağız." diyerek bu konuda kararlı olduklarını belirtti.

Başbakan'ın protestolar ile ilgili sözleri üzerine Taksim'e asılan dev pankartla halk nöbete çağrıldı. Olan biten, siyasi partilerin, bazı köşe yazarının ve basının ilgisini çekmeye başladı. Bir grup sanatçı da Gezi Parkı'na fidan dikti. Gecelemek için yeni çadırlar kuruldu.

[28 Mayıs]

28 Mayıs sabahı parka daha fazla protestocu geldi. Öğle saatlerinde duvar yıkımına devam etmek isteyen ekip ile protestocular tartışmaya girdi. Öğle saatlerinde iş makinelerinin parka girmesi üzerine "**Ayağa Kalk İstanbul**" sloganı ile çağrı yapan grup iki milletvekilinin de desteği ile yıkım çalışmalarını durdurdu. Bir süre sonra belediye ekipleri polis eşliğinde müdahaleye başladılar.

Gezi Parkı protestolarının sembolü haline gelen "**Kırmızılı Kadın**" fotoğrafı da o gün çekildi. Barışçıl eylem uygulanan **biber gazlı** şiddet nedeniyle kamuoyunun ilgisi Taksim Gezi Parkı'na yöneldi ve gündüz olan olaylardan sonra giderek kalabalıklaşan grup, parktaki nöbeti devam ettirdi. Gecelemek için çadırlar kuruldu.

Sosyal medyadan yapılan **#geziparkıçıntaksime** ve **#ayağakalk** çağrıları ile katılım birkaç saat içerisinde dörtbinlere ulaştı. Kalabalık, 29 Mayıs programını 12.30'da basın açıklaması; 18.00'de konser ve 22.00'de film seyri olarak belirlemişti.

[31 Mayıs]

Sabah saatlerinden itibaren olaylar yeniden hız kazandı. Polisin sert müdahalesi sonucu aralarında milletvekili, gazeteci, sanatçıların da bulunduğu çok sayıda eylemci yaralandı. Yaralıların artması üzerine **Türk Tabipleri Birliği** geçici revirler kurarak yaralıların tedavisine başladı.

Gaz bombalarının hedef gözetilerek atıldığına ilişkin fotoğraf ve videolar sosyal medyada hızla yayıldı.

Aynı gün İstanbul 6. İdare Mahkemesi Topçu Kışlası projesi hakkında yürütmenin durdurulması kararı verdi.

Medyanın büyük bir bölümü bu kitlesel eylemlere ve polis şiddetine suskun kalırken, sosyal medyada gözaltına alınanlar için gönüllü avukatlar, yaralıları için de gönüllü hekimler örgütlenmeye başladılar.

Aynı gün İstanbul dışındaki birçok şehirde de protesto yürüyüşleri düzenlendi. Ankara'da Kuğulu Park, İzmir'de Gündoğdu Meydanı ve Konak bölgelerinde yapılan yürüyüşler polis müdahalesi ile son buldu. Sonrasında Eskişehir Espark, Mersin Özgür Çocuk Parkı, Tunceli Sanat Sokağı, İzmit Cumhuriyet Parkı, Konya Atatürk Anıt Alanı, Manisa Manolya Meydanı, Marmaris ve Adana Atatürk Parkı gibi noktalarda beklenenin üzerinde katılımı protesto yürüyüş ve gösterileri yapıldı. Bu gösterilere de polis tarafından orantısızca müdahale edildi.

[30 Mayıs]

Sabaha karşı 05.00 sularında polis bu kez **TOMA** ve biber gazıyla parktakilere müdahale etti, çadırlar sökülerek ateşe verildi. İlk gözaltı ve yaralanma haberleri geldi. Atılan biber gazları nedeniyle vatandaşlar metroda mahsur kaldı ve yoğun gazdan etkilendi.

Barışçıl protestolara uygulanan bu orantısız şiddet, sosyal medya hareketini güçlendirdi ve İstanbullular akın akın Gezi Parkı eylemlerine katılmaya başladı. Protestocuların sayısı onbini aştı.

Başta Beşiktaş taraftar grubu **Çarşı** olmak üzere birçok futbol takımı taraftar grubu eylemleri desteklemek amacıyla, kol kola giderek meydanlara indi.

[31 Mayıs]

Zonguldak'ta Bülent Ecevit Üniversitesi'ndeki mezuniyet töreni sırasında stadın kenarındaki köprüye 'Gezi parkı direniyor Taksim'e selam' yazılı pankart asan Öğrenci Kolektifi üyesi 5 öğrenci gözaltına alındı.

Protestolara dünya çapında birçok sivil toplum örgütünden de destek geldi.

Polis müdahalesinden kaçanların kullanması için çevre sakinlerince pencere önlerine limon ve su bırakılmasının yanında pek çok apartmanda apartman kapıları protestoculara açıldı.

Çok sayıda iş adamı Gezi Parkında yapılması planlanan AVM'lerde yer almayacaklarını açıkladı.

Ankara'da bazı özel hastaneler kapılarını yaralılara ücretsiz olarak açtı.

Uluslararası Af Örgütü tüm dünyada Gezi Parkı için eylem çağrısı yaptı.

[1 Haziran]

1 Haziran 2013 gününün sabah saatlerinde bazı protestocular İstanbul'un Anadolu yakasında toplandı ve Boğaziçi Köprüsü üzerinden yürüyüşe geçti. Gruba Beşiktaş'ta polis gaz bombaları ve tazyikli su ile müdahale etti.

Kadıköy ve Anadolu yakasının diğer kesimlerinden de birçok protestocu Taksim'e ulaşmak için yürüyüşe başladı. Bursa ilinde büyük bir topluluk yürüyüş yaptı polis hiç bir müdahalede bulunmadı.

Ankara'daki gösteriler 1 Haziran günü de devam etti. Öğlen saatlerinde Güven Park'ta toplanan göstericilere, polis göz yaşartıcı gaz ve tazyikli su ile müdahale etti. Göstericiler saat 16.00'dan sonra tekrar toplanmaya başladı. İstanbul gibi Ankara'da da polisin geri çekilmesinin ardından protestocular Kızılay Meydanı'na girmeye başladı.

Ankara'da Saat 21.00 sularında başlayan sokaklara çıkarak tencere-tava, düdük ve korna çalma eylemleri hızla tüm ülkeye yayıldı.

İzmir'de yaklaşık 10 bin kişi, Taksim Gezi Parkı'ndaki polis müdahalesini protesto etti. Topluluk, "Her Yer Taksim Her Yer Direniş", ve "Direne Direne Kazanacağız" sloganları attı.

Giresun, Konya, Antalya, Edirne, Trabzon, Ordu, Mersin, Tunceli, Adana, Zonguldak, Marmaris, Kayseri, Kahramanmaraş, Erzurum ve Isparta gibi birçok il ve ilçe merkezinde kalabalık gruplarla eylemler yapıldı.

İçişleri Bakanı Muammer Güler, 1 Haziran'da yaptığı açıklamada 48 ilde 90'ın üzerinde eylem yapıldığını, 939 kişinin gözaltına alındığını, 53'ü vatandaş 26'sı polis olmak üzere toplam 79 kişinin yaralandığını ve bu yaralıların 19'unun İstanbul'da tedavilerinin devam ettiğini açıkladı.

Uluslararası İnsan Hakları İzleme Örgütü ve TÜSİAD polis şiddetine ve orantısız güç kullanımına son verilmesi ve toplumsal uzlaşmanın sağlanması yönünde açıklamalar yaptılar.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül devreye girerek Başbakan ile yaptığı görüşmeden sonra "tepkilerin sağduyulu olması, yönetenlerin kaygılara kulak vermesi, güvenlik güçlerinin her zamankinden daha fazla özen göstermesi, müdahalelerde ölçülü olmaya dikkat edilmesi gerektiği" yönünde yazılı açıklama yaptı.

Ankara Tabip Odası ise, 1 Haziran günü sadece Ankara'daki eylemler sonucunda 15'i ağır olmak üzere 414 kişinin yaralandığını açıkladı. 26 yaşındaki **Ethem Sarısülük**, aynı gün polis tarafından başından vurularak ağır şekilde yaralandı.

Ethem Sarısülük (1986 - 14 Haziran 2013)

Taksim Gezi Parkı protestoları Ankara'da bir polis tarafından başından vurularak ağır yaralanan Sarısülük, 14 gün yoğun bakımda kaldı. 12 Haziran tarihinde beyin ölümü gerçekleşen Ethem Sarısülük, 14 Haziran 2013 tarihinde saat 15.15'te Ankara Numune Hastanesi'nde vefat etti. Otopside mermi çekirdeğinin beyinin içinde olduğu rapor edilmiştir.

[2 Haziran]

Türk Tabipleri Birliği'nin 2 Haziran 2013 günü yayınladığı rapora göre İstanbul ve Ankara'da binden fazla yaralı vardı. Raporla "gözlerini kaybeden birçok kişi de dahil olmak üzere" yaralananların çoğunun hedef alınarak tazyikli su sıkılması, göz yaşartıcı bomba ve plastik mermilere direkt maruz kalmaları yüzünden olduğu belirtildi. Uluslararası Af Örgütü'ne göre oransız gaz bombası kullanılması birçok ciddi yaralanmalara yol açtı.

Olaylar siyasilerin kışkırtıcı söz ve tavırlarıyla daha da artarak devam etti. İçişleri Bakanı Muammer Güler, 28 Mayıs- 2 Haziran arasında 67 ilde 235 eylem yapıldığını, 1730 kişinin de gözaltına alındığını açıkladı.

Avukatlar ve hekimler sosyal medyada isim ve telefonlarını açıkça yazarak yardıma hazır olduklarını duyurdu.

Başbakan'ın Gezi Parkı protestolarına katılanlara yönelik olarak kullandığı "çapulcu" kelimesi sosyal medyada mizah unsuru olarak hızla yayıldı.

Bir Haber Kanalının, Gezi Parkı eylemlerinin Tüm Türkiye'ye yayıldığı ve şiddet kazandığı gün olayları haber yapmak yerine "penguen belgeseli" yayınlaması da yeni bir mizah konusu oldu.

2 Haziran gecesi başta İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde olmak üzere İzmir ve Ankara'da da yoğun polis saldırısı yaşandı. İstanbul'da, Dolmabahçe Bezm-i Alem Valide Sultan Camii'nde kurulan revir haftalarca tartışıldı. Önce, camide alkol tüketildiği, daha sonra öpüldüğü, en nihayetinde de ayakkabılarla girildiği iddia edilse de, bu iddialar kanıtlanamadı ve Türk mizahının değerli unsurlarından biri haline geldi.

Kızılay'da toplanan kalabalığa müdahalenin ardından polis ekipleri yaklaşık 200 eylemciyi gözaltına aldı. Ankara'da polis sayısının yetersiz kalmasından ötürü çevre illerden yapılan polis desteğiyle, sayısı 30 bine yaklaşan Kızılay'daki göstericileri

[2 Haziran]

dağıtmak ve gözaltına almak amacıyla tazyikli su ve biber gazıyla harekete geçen polisler, 500'e yakın göstericiyi tutuklayıp belediye otobüsleriyle emniyete götürdü. Eylemcileri tutuklama esnasında kapalı iş yerlerine ve AVM'lere sığınan göstericilere karşı, kapalı alanlara da gazla müdahale edildi.

Ankara Tabip Odası Başkanı Özden Şener ise, doktorların gönüllü olarak revire çevirdiği Mülkiyeliler Birliği, Kızılay Alışveriş Merkezi, Leman Cafe ile Nazım Hikmet Kültür Merkezi'ne polisin müdahale ederek, hem yaralıları hem de doktorları gözaltına aldığını söyledi.

İzmir'de Gündoğdu Meydanı'nda yaşanan çatışmaların üzerine göstericilere destek verenlerin sayısı arttı, saat 18.30 sıralarında sayı 10 bine yaklaştı. Polisin arkasında bekleyen eli sopahılar havanın kararmasından sonra kalabalıktan dağılanlara saldırarak, çok sayıda yaralanmaya sebebiyet verdi. Gün boyu devam eden gösterilerde iki kişi polisin plastik mermiyle ateş etmesiyle yaralanırken 300'e yakın kişi de gözaltına alındı.

Eskişehir'de eylemlere destek vermek için toplanan grup arasında bulunan 19 yaşındaki üniversite öğrencisi **Ali İsmail Korkmaz**, aralarında polisin de bulunduğu eli sopalı kişilerce dövülerek yaralandı.

Adana'da yaşananlara tepki için hafta sonu Atatürk Caddesi, Ziya Paşa Bulvarı ve Gazipaşa Bulvarı'nda toplanan binlerce kişi polisle çatıştı. Polisin biber gazı, plastik mermi ve tazyikli suyla müdahalesi sonucu yaşanan arbede sırasında 370 kişi gözaltına alındı. Adana Emniyet Müdürlüğü ve çevre karakollarda gözaltında tutulan bu kişilerden 120'sinin yaşının 18'den küçük olduğu anlaşıldı. Bu kişiler ifadeleri alındıktan sonra ailelerine teslim edildi.

Ali İsmail Korkmaz (18 Mart 1994, Hatay - 10 Temmuz 2013, Eskişehir)

Eskişehir Anadolu Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği bölümünde öğrenci olan 19 yaşındaki Ali İsmail Korkmaz, 2 Haziran 2013'de polisin basınçlı su ve biber gazlı müdahalesinin ardından ara sokağa kaçtı, burada sivil giyimli 5-6 kişinin saldırısına uğradı. 3 Haziran 2013'de Mavi Hastanesi'nde yapılan ilk müdahalenin ardından kafa travması açısından değerlendirilmek üzere Yunus Emre Devlet Hastanesi'ne sevk edildi. Burada tomografisi çekildikten sonra evine gönderildi. Evine gidip uyuduktan sonra fenalaşan Korkmaz'ın, götürüldüğü Eskişehir Devlet Hastanesi'nde yapılan tetkiklerde beyin kanaması geçirdiği belirlendi.

Sevk edildiği Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (ESOGÜ) Hastanesi'nde 4 Haziran'da beyin ameliyatı oldu. Ameliyat sonrası yoğun bakım servisinde tutulan Korkmaz, 3-4 gün ilaçlarla uyutuldu. İlaçların kesilmesinin ardından solunumu ve bilinci açılmayan Korkmaz, yoğun bakım servisinde solunum cihazına bağlı olarak tedavi altında tutuldu. 3 Temmuz 2013'de solunum cihazından çıkarılan ve kendi kendine nefes almaya başlayan ancak bilinci yerine gelmeyen Korkmaz, 10 Temmuz 2013 günü öğle saatlerinde yaşamını yitirdi. Ön otopsi raporunda, "Darba bağlı beyin içi kanamasının olması ve kanamanın devam etmesi neticesi ölüm" denildi. 11 Temmuz 2013'de memleketi Hatay'da toprağa verildi.

[3 Haziran]

Olayların başladığı Cuma akşamı ve devam eden hafta sonu boyunca kapalı olan İMKB, bu güne yüzde 7'lik sert bir düşüşle başlayarak son 10 yılın en büyük düşüşünü yaşadı ve günün sonunda % 10.47 değer kaybetti.

Gece Dolmabahçe ve Beşiktaş'ta başlayan olaylar sabah da devam etti. Olaylar sonrasında 200 eylemci gözaltına alındı. Fas Gezisi'ne çıkmadan önce Başbakan "Evinde zorla tuttuğumuz %50 var", "Tencere tava, hep aynı hava" dedi.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, "Mesajlar alındı, gereği yapılacak" dedi.

DİSK ve **KESK**, 4-5 Haziran tarihlerinde "genel grev" yapacaklarını açıkladı.

Türk Tabipleri Birliği, olaylar sırasında polisin, görevlerini yapmaya çalışan sağlık birimlerine de saldırdığını belirtti.

Gezi Parkı protestolarının yoğun yaşandığı Antakya Armutlu'da 22 yaşındaki **Abdullah Can Cömert**, kafasına atılan gaz fişegi kapsülü ile öldürüldü.

Ümraniye'de yapılan gösterilerde 20 yaşındaki **Mehmet Ayvaltaş**, protestolar esnasında bir kişinin aracını protestocuların üzerine sürmesi nedeniyle hayatını kaybetti.

[4 Haziran]

Tüm yurttta devam eden gösteriler gündüz olaysız geçerken gece İstanbul ve Ankara'da polisin müdahalesi ile çatışmaya dönüştü.

İzmir Emniyet Müdürü, İzmir'deki Gezi Parkı protestolarına katılanlara müdahale eden ile sivil giysili sopalı kişilerin polis olduğunu açıkladı.

Protestoların başlangıcından bu yana simge haline gelen "kitap okuma" eylemleri, Gezi Parkı'na kurulan kütüphane ile desteklendi.

DİSK ve KESK, genel greve çıktı.

Çağlayan'daki İstanbul Adalet Sarayı, avukatların Taksim Gezi Parkında yaşanan olaylara ilişkin protestosuna sahne oldu. Adliyenin ana avlusunda toplanan yüzlerce avukat Taksim Gezi Parkı gösterilerinde polisin müdahalesini ve yaşananları slogan ve alkışlarla protesto etti.

Ankara Tabip Odası, Ankara'daki gösterilerde 1-4 Haziran tarihleri arasında ayakta tedavi edilenler hariç 719 sivil, 68 polisin yaralandığını açıkladı. Bunlardan 17'sinin ağır yaralı olduğunu belirtti.

İzmir'de sosyal medya gözettileri başladı. Paylaştıkları mesajlarla halkı isyana teşvik iddiası ile ilk olarak 26 kişi gözaltına alındı.

Antalya'da başına aldığı darbe nedeniyle hayatını kaybeden Abdullah Can Cömert'in cenazesine onbini aşkın kişi katıldı. Polis protestolar nedeniyle cenaze törenine katılanlara tazyikli su ve biber gazı ile müdahale etti.

Ankara'da yapılan eylemlerde polis yasalara aykırı olarak, orantısız güç kullanımının tespit edilmesindeki en önemli etmen olan kask numarasının bazı polislerin gizlediği iddia edildi.

[5 Haziran]

Gezi parkı eylemleri, Dünya Çevre Günü'nde de etkisini artırarak devam etti.

Avukatların, hekimlerin ve yaralıların bulunduğu **Ankara Barosu** Eğitim Merkezi de polis saldırısına uğradı ve yaralılara acil müdahale yapılan merkeze biber gazı ile müdahale edildi.

Sendikaların iş bırakma eylemine Türk Tabipleri Birliği ve **TMMOB** da katıldı. Ayrıca, Antalya, İzmir, İzmit ve Çanakkale, Bursa, Kilis gibi çeşitli kentlerde de iş bırakma eylemleri yapıldı.

İzmir'de Twitter soruşturmaları devam etti. 38 kişi isyana teşvikten dolayı soruşturma açıldı.

Miraç kandili dolayısıyla İstanbul gezi parkında Çarşı grubu Beşiktaş'ta polisler ve halka kandil simidi dağıtıp, önceki günlerde revir olarak da kullanılan Dolmabahçe'deki Bezm-i Alem Valide Sultan Camii'ni ziyaret etti. Kandil nedeniyle namaz kılan bir grubun etrafında diğer eylemcilerin koruma çemberi oluşturduğu görüldü.

Ankara'da tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası'nın (TÜM BEL-SEN) belediyelerdeki eylem çağrısı karşısında Ankara Büyükşehir Belediyesi "*eylemlere katılan devlet memurluğundan çıkarılırız*" yanıtı geldi. Ankara Büyükşehir Belediyesi adına çıkan genelgede bugün akşama kadar pişmanlıklarını bildirenlerin ise affedileceği kaydedildi.

Türk Tabipleri Birliği odalardan ve hekimlerden elde ettiği verilere dayanarak, 4 Haziran Salı günü saat 21.00 itibarı ile eylemlerde polisin uyguladığı şiddet sonucu; 43'ü ağır 4177 kişinin yaralandığını, 2 kişinin hayatını kaybettiğini, 3 kişinin durumunun kritik olduğunu, 15 kişide ağır ve/veya kırıklı kafa travması bulunduğunu, 10 kişinin ise gözünü kaybettiğini açıkladı.

TSE Başkanı Hulusi Şentürk kapsül biber gazının Türkiye'de üretilmediği için bir standardının olmadığını vurgulayarak "*sokakta eylem yapanlar bu standardı belirleyecek gibi görünüyor*" dedi.

MIT Üniversitesi profesörü Amerikalı dil bilimci, düşünür ve aktivist Noam Chomsky Gezi Eylemlerine destek vererek "Ben de dayanışma içinde bir çapulcuyum" (I am also 'çapulcu' in solidarity) yazılı dövizle eylemlere desteğini belirtti.

[6 Haziran]

Taksim de protestolar devam etti. Ancak herhangi bir polis müdahalesi gerçekleşmedi.

Ankara, İzmir'de ise yer yer polis müdahaleli protestolar, Adana, Hatay ve Eskişehir gibi pek çok ilde olduğu gibi devam etti. Adana'da gösteriler sırasında belediyenin güvenliğini sağlamadığı köprü inşaatından düşen komiser **Mustafa Sarı** hayatını kaybetti.

Şehit Polis Memuru Mustafa Sarı

Başbakan Tunus'taki konuşmasında “kışlanın yapılacağını, Türk mimarlığının yapıtaşlarından AKM'nin yıkılacağını ve yerine barok tarzda bir opera binası yapılacağını, yardımcısı Bülent Arınç'ın aksine bu konuyu referanduma götürmeyeceğini” söyledi.

Türk Tabipleri Birliği, 5 Haziran Çarşamba günü saat 18.00 itibarı ile eylemlerde polisin uyguladığı şiddet sonucu; 47'si ağır 4355 kişinin yaralandığını, 2 kişinin hayatını kaybettiğini, 2'si Ankara'da, 1'i Eskişehir'de 3 kişinin durumunun kritik olduğunu, 18 kişide ağır ve/veya kırıklı kafa travması bulunduğunu, 10 kişinin gözünü kaybettiğini, 1 kişinin ise dalağının patladığını açıkladı.

TheGuardian Gazetesi, polisin biber gazı sıkıldığı andaki görüntüleriyle tüm dünyada yankı uyandıran “**Kırmızılı Kadın**” “*hükümet karşıtı direnişin küresel bir sembolü*” olduğunu yazdı.

BBC, Le Monde ve New York Times gibi birçok yabancı basında Gezi Parkı olayları yer almaya devam etti.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Av. Metin Feyzioğlu, yaşananlarla ilgili olarak beraberindeki heyetle birlikte Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ü ziyaret etti.

[7 Haziran]

Yurt içinde birçok ilde protestolar ve polis müdahaleleri devam etti. İzmir, Ankara ve Eskişehir gibi şehirlerde göstericileri kovalayan eli sopalı karşı görüşlü kişiler dikkat çekti.

Cuma namazı Gezi Parkı'nda kılındı. Namaz kılmayanlar, provokasyona karşı Cuma namazı kılanları korumaya aldı.

Başbakan Tunus'tan dönüşünde havalimanında kendisini karşılayan 10.000 civarında kişiye seslenerek olaylar için faiz lobisini sorumlu tuttu. Ve polisin müdahalesine yönelik eleştirilere karşı Wall Street olaylarında da [“Wall Street'i İşgal Et” (Occupy Wall Street)] 17 kişinin öldüğünü söyledi. Aynı gün ABD Büyükelçiliği, Twitter hesabından “US Occupy Wall Street” hareketinde polis müdahalesiyle kimsenin ölmediğini açıkladı.

AB Parlamentosu ve AB Komisyonu Üyelerinden yaşanan olaylarla ilgili açıklamalar geldi.

Wall Street Journal, Financial Times ve The Economist gibi yabancı basın organlarında yaşananlarla ilgili eleştirel yazılar yayınlanmaya devam etti.

[8 Haziran]

Güne sakin başlayan İstanbul'da, akşam saatlerinde Beşiktaş, Fenerbahçe, Galatasaray başta olmak üzere futbol takımlarının taraftarlarının katılımıyla Gezi Parkı yoğun bir kalabalığa evsahipliği yaptı.

Bir gün önce Tunus dönüşü Başbakan'ı karşılayan kalabalığın attığı "Yol ver gidelim, Taksim ezelim" sloganına karşı Gezi Parkı eylemlerinin yapıldığı alanlardan "Yol ver gelsinler, insanlık görsünler" sloganları yükseldi.

Adalet ve Kalkınma Partisi, 15 ve 16 Haziran'da İstanbul ve Ankara'da iki büyük miting yapacaklarını açıkladı.

[9 Haziran]

İstanbul bu günü sakin geçirirken Ankara'da Kızılay Metro su polis in attığı biber gazı nedeniyle olumsuz etkilendi.

"Kırmızılı Kadın" Ceyda Sungur, İngiliz Sunday Telegraph'a röportaj verdi.

İstanbul'da saat 16.00'da toplanan göstericiler, olayların 13. gününde taleplerini maddeler halinde dile getirdiler.

- Gezi Parkı'nın park olarak kalması
- Taksim Gezi Parkı'nda Topçu Kışlası ya da başka herhangi bir yapılaşma olmayacağına ve projenin iptal edildiğine dair resmi bir açıklamanın yapılması
- Atatürk Kültür Merkezi'nin yıkılmasına ilişkin girişimlerin durdurulması
- Taksim Gezi Parkı'ndaki yıkıma karşı direnişten başlayarak halkın en temel demokratik hak kullanımını engelleyen, şiddetle bastırma emrini veren, bu emri uygulatan ve uygulayan, binlerce insanın yaralanmasına, üç yurttaşımızın ölmesine neden olan sorumlular; başta İstanbul, Ankara, Hatay Valileri ve Emniyet Müdürleri olmak üzere tüm sorumluların görevden alınması
- Gaz bombası ve materyallerinin kullanılmasının yasaklanması
- Ülkenin dört bir yanında direnişe katıldığı için gözaltına alınan yurttaşlarımızın derhal serbest bırakılması ve haklarında hiçbir soruşturma açılmayacağına ilişkin açıklama yapılması
- 1 Mayıs alanı olan Taksim ve Kızılay başta olmak üzere Türkiye'deki tüm meydanlarımızda, kamusal alanlarımızda toplantı, gösteri, eylem yasaklarına ve fiili engellemelerine son verilmesi ve ifade özgürlüğünün önündeki engellerin kaldırılması

Ankara'da ise akşam saatlerinde polisin eylemcilere müdahalesi gerçekleşti.

Başbakan, Gezi Parkı protestoları sırasında protestocuların "camiye bira şişesi ile girdiklerini" söyledi. Konuyla ilgili açıklama yapan Bezm-i Alem Camisi Müezzini Fuat Yıldırım ise "camide içki içilmediğini, içki içen olsaydı bizzat eylemcilerin bu kişileri dışarı atacağını" açıkladı.

[10 Haziran]

“İçki içildi” polemğine sebep olan ve polisin orantısız şiddet kullanımından kaçan protestocuların kaçıp sığındığı, sonrasında ise gönüllü hekimlerin de görev yaptığı revire dönüşen Bezm-i Alem Camisi ile ilgili ortaya çıkan görüntüler ışığında, “camide içki içilmediği” ortaya çıktı.

Daha sonra ise “Camide içki içilmediğini” söyleyen müezzin Fuat Yıldırım, “izne çıkarıldı”.

Türk Mimar ve Mühendisler Odası Birliği (TMMOB) ve Kimya Mühendisleri Odası, polisin kullandığı biber gazı bombalarının “kimyasal silahlar” sınıfında olduğunu, bunların kullanımının Anayasa'nın 5, 17 ve 56. Maddeleri ile AİHS'nin 10 ve 11. maddelerine aykırı olduğunu açıklayarak Cumhuriyet Savcılarını göreve çağırdı.

Bu günün akşamında “alkol satışı ve pazarlamasını sınırlayan” yasa Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylandı.

[11 Haziran]

Hüseyin Avni Mutlu @Valimutlu

GEZİ PARKI ve TAKSİM'e KESİNLİKLE

DOKUNULMAYACAK, SİZLERE ASLA DOKUNULMAYACAKTIR. Bu sabah ve bundan sonra polis kardeşlerinize emanetsiniz.

Aç

Hüseyin Avni Mutlu @Valimutlu

Sizlere, Gezi Parkı'na ve Taksim'e dokunulmayacağını bir kez daha KESİNLİKLE ifade ediyorum. Arkadaşlarınızı lütfen bu mesajım yönünde uyandırın.

Aç

İstanbul Valisi Hüseyin Mutlu'nun polisin Gezi Parkı'na girmeyeceği sözünden birkaç saat sonra polis Gezi Parkı'na girdi; çadır ve malzemeleri dağıtarak ateşe verdi.

BM, USA, Uluslararası Af Örgütü ve bazı ülkelerden orantısız güç kullanılmaması ve gösteri haklarına saygı gösterilmesi çağrısında bulunuldu.

[12 Haziran]

Sabah saat 04.00'e kadar süren olaylar polisin meydana çekilmesi ile sakinleşti. Aynı gün Başbakan Tayyip Erdoğan, Gezi Parkı adına bir heyet ile görüşme yaptı. Ancak heyetteki isimlerin Başbakan tarafından belirlenmesi nedeniyle heyetin temsil yeteneği tartışma yarattı.

Avrupa Parlamentosu, iki saatlik özel oturumu ile Gezi Parkı protestoları sonucunda yaşanan olayları ele aldı.

Başbakan, “24 saat içinde bu iş bitecek” dedi.

Bu arada gece Taksim Meydanı'na piyanosunu getiren İtalyan asıllı Alman piyanist Davide Martello ve bazı eylemciler piyano dinletisi sundu.

[13 Haziran]

Gezi Parkı ve civarında İstanbul'da tencere tava eylemleri haricinde gün sakin geçti. Buna karşın Ankara, Adana gibi pek çok il ve ilçede halk protestolara, polis de müdahalelere devam etti.

Avrupa Parlamentosu, Gezi Parkı protestolarıyla ilgili aldığı kararda hükümeti eleştirdi. Kararda, barışçıl protestolara karşı sert yöntemlere başvurulmaması istendi.

Sağlık Bakanlığı İstanbul Tabip Odası'na gönderdiği yazıyla Gezi Parkı protestocularına hizmet veren "gönüllü revirler" hakkında inceleme ve soruşturma açıldığını bildirdi ve bu revirlerde görev alan hekimlerle tedavi edilen hastaların isimlerinin ivedilikle bildirilmesini istedi.

[14 Haziran]

Başbakan Tayyip Erdoğan, Gezi Parkı'nda eylemlerde yer alan grupların bazılarının temsilcileri ile ikinci kez bir araya geldi. Bu kez temsilciler arasında Taksim Platformu'nu temsil edenler de katıldı. Taksim Dayanışması Üyeleri, Başbakan Tayyip Erdoğan ile yapılan görüşmenin ardından, nihai bir karar alabilmek için Gezi Parkı'nda forumlar düzenledi.

1 Haziran'da Ankara Kızılay'da başına isabet eden kurşun sonucu yaralanan Ethem Sarısülük hayatını kaybetti.

[15 Haziran]

Taksim Dayanışması Üyeleri ise 14 Haziran görüşmesinin ardından düzenledikleri forumların kararını saat 10.00'da açıkladı. Alınan ortak karara göre direnişin sadece Taksim Dayanışması çadırında sürdürüleceği, park ve çevresindeki diğer çadırların, flamaların ve bayrakların indirileceği belirtildi. Saat öğlen 16.00'e gelindiğinde Taksim Platformu haricindeki diğer flamalar ve bayraklar indirildi; ayrıca Gezi Parkı'ndan meydana açılan bölgedeki barikatlar da temizlendi.

Saat 17.30'dan itibaren polis göstericilere dağılmaları yolunda anons yapmaya başladı. Saat 20.50'de göstericilere müdahale başladı ve kısa sürede polisler Gezi Parkı'na girdi. Bu sırada protestocuların büyük kısmı parkı boşalttı. Gezi Parkı'nı kontrol alan polis temizlik ve belediye işçilerinin parka girmesini sağladı. Yaklaşık 1000 işçi flamaları, çadırları ve kamyonlarca çöpü gece boyunca topladı.

Taksim Meydanı ve Gezi Parkı'nın boşalmaya başlamasının ardından kalabalıklar Harbiye, İstiklal Caddesi ve Tarlabası yönlerinde toplanmaya başladı. Saat 23.00 civarından itibaren Taksim'in yanı sıra İstanbul'un Kartal, Ortaköy, Kadıköy, Etiler, Gazi Mahallesi gibi bölgelerinde de protesto gösterileri tekrar başladı.

Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, Gezi Olayları ile ilgili olarak Twitter üzerinden gönderilen yaklaşık beş milyon tweeti incelemeye aldı.

[16 Haziran]

Gece yarısından itibaren gösteriler İstanbul'un diğer bölgelerine de yayıldı.

İlk kez polis kuvvetlerine ek olarak Jandarma ekipleri de göstericilere Divan Otel ve çevresinde müdahale etti. Boğaziçi köprüsünden Taksim'e Anadolu yakasından yürüyüşe geçen gruplara Polis müdahalede bulunup, Jandarma ihtiyatta bekletildi. Gecenin geç saatlerinde Jandarma köprüden çekilince gruplardan bir kısmı köprüyü geçip Mecidiyeköy'e kadar ulaştı. Polis gruba gece 02.15 civarı TEM-Okmeydanı bağlantı yolunda müdahale etti. Gece geç saatlerden sabaha kadar Akaretler, Taksim-Karaköy arası, İstiklal Caddesi, Harbiye, Tarlabası gibi bütün yollardan Taksim'e çıkan gruplara polis müdahaleleri devam etti.

Okmeydanı'nda sabah 06.30 sularında evinden ekmek almaya çıkan **Berkin Elvan**, başına gelen biber gazı kapsülü ile ağır yaralandı. Beyin kanaması geçiren ve ameliyata alınan Berkin'in hayati tehlikesi olduğu açıklandı.

Polislerin halka basınçlı su sıkarak TOMA araçlarının su tankına kimyasal madde koyduğu medyada yer aldı.

Başbakan *Milli İrade'ye Saygı* mitinglerinin ikincisini Kazlıçeşme'de düzenledi.

Ankara, Mersin, Adana, İzmir gibi pek çok ilde gösteriler gün boyu da devam etti. Ankara'da ölen Ethem Sarısülük'ün cenazesinin Kızılay meydanına getirilmek istenmesi üzerine olaylar çıktı.

Berkin Elvan (5 Ocak 1999 – 11 Mart 2014; Okmeydanı, İstanbul),

Taksim Gezi Parkı protestoları sırasında, 16 Haziran 2013 tarihinde, polis tarafından atılan göz yaşartıcı gaz kapsülünün başına isabet etmesi üzerine 269 gün boyunca komada kaldıktan sonra hayatını kaybetti. 11 Mart 2014'te, Şişli'deki Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde, 15 yaşındayken 16 kiloda hayatını kaybetmiştir. Berkin'in ölümü, ailesi adına açılmış olan twitter hesabından "Halkımıza: Saat 07.00 Berkin Elvan'ı evladımızı kaybettik. Başımız sağolsun." ifadeleri kullanılarak duyurulmuştur.

Berkin Elvan'ın yaralanmasına ilişkin devam eden soruşturmada 12 Mart 2014 tarihinde 4 polis memuru ifade vermiş olup soruşturma kapsamında şüpheli olarak ifadesi alınan polis sayısı 18'dir. Polisin o zamana kadar varlığını inkâr ettiği, olay gününe ilişkin kamera kayıtları 17 Nisan 2014 tarihinde ortaya çıkmıştır.

[17 Haziran]

DİSK ve KESK sendikaları genel greve gittiler. Sendikaların, saat 16.00'da Taksim'e yürümek istemesine polis izin vermedi. Görüşmeler neticesi Taksim'e yürümekten vazgeçtiler. Ancak grupların bazıları dağılmadı ve polis bu grupları güç kullanarak dağıtmak zorunda kaldı; bu sırada bazı esnaf da polis müdahalesine yardım etti. İstiklal Caddesi'nden yürümek isteyen protestoculara da polis müdahale etti.

Protestolar İstanbul'da daha pasifist eylemlere dönüştü. Bazı üyeleri gözaltına alınan Çarşı Grubu, destek için Abbasağa Parkı'nda eylemsizlik duruşu ile hükümeti protesto etti.

Erdem Gündüz isimli bir kişi Taksim AKM önünde polisin müdahalelerini protesto için konuşmadan AKM önünde ayakta durarak "Duran Adam" eylemini başlattı. Protesto başladıktan sonra kısa sürede durma eylemine durarak destek olanların sayısı arttı.

Duran Adam eylemi hızla ülkeye yayıldı. Ankara'da bir kadın Ethem Sarısülük'ün vurulduğu yerde durma eylemi yaparken polis bazı "Duran Adamları" gözaltına aldı.

[18 Haziran]

Eskişehir'de gerginlik ve yer yer polis müdahaleleri gerçekleşti. İstanbul'da ise halk Taksim'de gözaltılara karşın AKM'deki **Atatürk** posterine dönük olarak ayakta durma eylemi yaptı; Türkiye'nin ve İstanbul'un pek çok yerinde ayakta durma, tencere tava eylemleri yapıldı.

[20 Haziran]

Eskişehir'deki gösterilere öğrencilerin yanında Eskişehirspor taraftarları da katıldı.

Başbakan Erdoğan'ın Akdeniz Oyunları açılış töreni için geldiği Mersin'de olaylar gün boyunca sürdü; 2'si polis 6 kişi yaralanırken 8 kişi gözaltına alındı. Yaralılar arasında 36 yaşındaki **Mehmet İstif** de vardı.

Ankara ve İstanbul'da protestolar devam etti.

Duran Adam eylemleri ve forumlar devam ederken Yeniköy Parkı'nda toplanan eylemciler ile karşıt görüşlü bir grubun parka gelmesi ile gerginlik meydana geldi, yaralananlar oldu.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, 30 Mayıs'ta yanan çadırlar için çadırları yakan zabıta memurları adına özür diledi.

RedHack isimli hacker topluluğu Gezi Parkı eylemleri sırasında Twitter kullanımına ilişkin inceleme başlatılacağı haberleri üzerine "direnişi örgütleyen tüm hesaplar tarafımızdan hacklenmiştir" diye açıklama yaptı.

Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ, Gezi Parkı eylemlerine katılanların 2007 yılında Cumhuriyet Mitinglerine katılanlar olduğunu açıkladı.

[19 Haziran]

Duran adam eylemleri tüm Türkiye'de devam ederken, Çarşı grubu Abbasağa Parkı'nda, diğer eylemciler ise çeşitli parklarda forumlar düzenlediler. Ankara ve özellikle Eskişehir'de polis müdahaleleri ve çatışmalar sürerken, Adana ve Mersin gibi pek çok ilde gösteriler devam etti.

Çarşı Grubu üyelerinden gözaltına alınanlar sorgulandı ve iki üye tutuklanma talebiyle mahkemeye sevk edildi.

Türk Tabipleri Birliği verilerine göre 59'u ağır olmak üzere toplam 7959 kişi yaralandı. 5 kişi hayatını kaybetti. Mehmet Ayvalıtış, Abdullah Can Cömert, Ethem Sarısülük Gezi Direnişi'nde, Zeynep Eryaşar ise Avcılar'dan başlayan protesto yürüyüşü sırasında kalp krizi geçirerek, Adana'da Komiser Mustafa Sarı da inşaat alanına düşerek yaşamını yitirdi.

100 kişi kafa travmasına uğrarken 11 kişi gözünü kaybetti.

Yazılım uzmanı Mehmet İstif, 17'nci Mersin Akdeniz Oyunları'nın açılış töreni öncesinde Gazi Mustafa Kemal Bulvarı'nda gerçekleşen Taksim Gezi Parkı protestolarına katıldı. Polisler, eylemcilere biber gazı ile müdahale edip, dağıttı. Sıkılan biber gazından Mehmet İstif de etkilendi. 40 cm'den yüzüne biber gazı sıktığı ileri sürülen Mehmet İstif, ertesi gün yüzünde, ağzında oluşan kızarıklık ve şişlikler nedeniyle Toros Devlet Hastanesi'ne başvurdu. Burada muayene edilen Mehmet İstif'e enfeksiyon tanısı konulup, tedavisi için sprey türü ilaçlar verildi. Ancak Mehmet İstif'in ağzındaki yaralar daha da kötüleşti. Birkaç gün sonra Mehmet İstif, Mersin Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi'ne gitti. Kulak Burun Boğaz polikliniğindeki muayenesinde 'alerjik reaksiyon' tanısı konulan Mehmet İstif, geçen 24 Temmuz'da aynı hastanede ameliyat edildi. İstif'in dilinde oluşan mukoza operasyonla temizlendi. Bu ameliyatın ardından İstif, konuşma ve beslenme güçlüğü çekmeye başladı. Daha sonra Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi'nde tedavisine devam edilen İstif'e biyopsi yapıldı. Dilindeki yaranın dil köküne kanserine dönüştüğü saptandı. Radyoterapi ve kemoterapi tedavisine başlandı. 13 Mayıs 2014 tarihinde yaşamını yitirdi.

[21 Haziran]

Mersin, Ankara, İzmir gibi pek çok ilde gösteriler devam ederken, Duran Adam eylemleri de hız kesmeden devam etti. Ankara ve Mersin'de yer yer polis müdahaleleri oldu. Halk, İstanbul'da Abbasğa, Büyükdere, Yoğurtçular Parkı gibi parklarda toplanıp forumlara devam etti. Tencere tava eylemlerinde ise azalma oldu. Bu arada polis 100.000 göz yaşartıcı gaz kartuşu ve 60 yeni TOMA aracı alacağını duyurdu.

[22 Haziran]

Taksim Dayanışma Platformu, halkı Gezi Olayları sırasında hayatını kaybedenleri anmak için karanfillerle Taksim'de toplanmaya çağırdı. Binlerce kişi Taksim'e akın etti. Gezi Parkı'na 9 kişilik bir grup özel izinle karanfil bıraktı. Halk polise karanfiller dağıtmaya çalıştı. Ancak polis bir süre sonra "*Halka ait yolu meydanı kapatıyorsunuz, boşaltın*" çağrısı yapıp gruplara önce TOMA'lardan basınçlı su, cop, ardından biber gazı ile müdahale etti.

Eskişehir'de darp edilerek komaya giren Ali İsmail Korkmaz'ın tedavi gördüğü hastanenin kampüsüne yürüyen 300 kişilik grup vücutları ile "Diren Ali" yazdı.

Bütün gece boyunca göstericiler ve halk arasında çatışmalar yaşandı. Bir kısım göstericilerin "*Polis, halkına ihanet etme*", "*Polis, simit sat ve onurlu yaşa*" diye slogan attığı görüldü. Polisin önce yumuşak şekilde başlayan müdahalesinin sokak aralarında çok sertleştiği görüldü, gözaltılar yaşandı. Birkısım gazetecilerin kameralarının polisçe alındığı, yayınlarının engellenmeye çalışıldığı gözlemlendi.

Türkiye'deki çok az yayın kuruluşunun olayları göstermesi yine tepkilere neden oldu.

[23 Haziran]

Sabahın erken saatlerine kadar Taksim çevresinde ve Ankara'da gösteri polis müdahaleleri ve çatışmalar devam etti.

Ankara'da Dikmen gibi çeşitli semtlerde ve Adana gibi illerde protestolar ve polis müdahaleleri devam etti.

Karanfilli eylemler ve polisin sert müdahalesi dünya basınında geniş yer buldu.

[24 Haziran]

Duran Adam eylemleri devam ederken, gezi protestolarında polis kurşunu ile hayatını kaybeden Ethem Sarısülük'e ateş eden polisin serbest bırakıldığı haberinin ulaşması üzerine Ankara, İstanbul'da eylemler yapıldı.

Ankara Dikmen'de, İstanbul Kadıköy ve Cihangir'de yapılan yürüyüş ve protesto gösterilerine polis müdahale etmedi. Protestocular çeşitli parklarda forumlar düzenlediler. DİSK, Ethem Sarısülük'ün ölümü dolayısıyla 25 Haziran'da bir günlük genel grev ve ülke çapında yürüyüş yapılacağını bildirdi.

[26 Haziran]

Bezm-i Alem Valide Sultan Camii Müezzini Fuat Yıldırım, Terörle Mücadele Şubesi'nde yapılan 6 saatlik sorgusunda, din adamı olduğunu, yalan söyleyemeyeceğini belirterek " cami içerisinde içki içen ya da içki şişesi olan birini görmedim. Görmediğim şeyi söyleyemem" dedi.

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, Facebook ve Twitter ile irtibata geçtiklerini ancak Twitter'in bu konuda işbirliğine yanaşmadığını açıkladı.

[25 Haziran]

Taksim'de duran adam protestoları devam ederken DİSK'in liderliğini yaptığı Sendikal Güç Platformu da, Taksim'de üyeleriyle 'Duran Adam' eylemi yaptı.

Dikmen'de polis göstericilere müdahale etse de diğer yerlerde polis tarafından gösterilere herhangi bir müdahalede bulunulmadı. Gösteriler olaysız şekilde sona erdi. Taksim'deki gösterilerde bir gösterici grubunun polise karşı gezi olaylarında hayatını kaybeden polis komiseri Mustafa Sarı için "Acımız acımızdır; kaybınız kaybımızdır; Komiser Mustafa Sarı ölümsüzdür" yazılı pankart taşınmasında dikkat çekti.

Antalya'da bir otoparkta 3 gencin 17 polis tarafından darp edilerek gözaltına alındığı görüntüleri ortaya çıktı.

AB Bakanı Egemen Bağış, çalışma yemeğinde bir araya geldiği AB ülkelerinin büyükelçilerine camide içki içildiğine dair görüntülerin izletildiğini söyledi. Çıkışta gazetecilerin sorularını yanıtlayan büyükelçiler, videoda camide içki içilirken bir görüntü olmadığını, sadece üzerine basılmış bir bira kutusu görüntüsü bulunduğunu söylediler.

[27 Haziran]

Başbakan akşam saatlerinde yaptığı konuşmasında “Türkiye demokrasisi bu olaylar karşısında ciddi bir sınamadan geçmiş, demokrasisimiz bu sınavı başarıyla atlattı” dedi.

[6 Temmuz]

Talimhane'de elinde palayla ortaya çıkan ve esnaf olduğu söylenen bir adam dehşet saçtı. **Palalı adamın** halka saldırdığı ve bir kadını tekmelediği görüntüler sosyal medyada hızla yayıldı. İki kişinin yaralanmasına neden olan palalı adam, bir polisi elinden, bir polisi de parmağından yaraladı.

Mahkemenin kaçma şüphesi bulunmaması gerekçelerini göz önünde bulundurarak serbest bırakılan Sabri Çelebi hakkında yeni görüntüler ortaya çıktı. Savcılığın itirazını değerlendiren mahkeme yakalama kararı çıkardı. Ancak serbest bırakılan palalı adamın ailesiyle birlikte Fas'a gittiği ortaya çıktı.

Palalı adamın serbest kalıp ülkeyi terk ettiği sıralarda **bayrak satıcısı Ali Sarıççek** ise gözaltına alındı. Eşi Merhamet Sarıççek gazetecilere “*Tamam benim kocam örgüt kurdu. 7 kişiyiz biz, örgütüz. (Çocuklarını sayarak) 5 tane çocuğum var. Biz örgütüz. Eşim Kazlıçşme'de de bayrak sattı. Orada neden tutuklamadınız?*” diye açıklamada bulundu.

[2 Temmuz]

İstanbul 6. İdare Mahkemesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Gezi Parkı'yla ilgili yürütmeyi durdurma kararına karşı yaptığı itirazı da reddetti.

[10 Temmuz]

38 gün yoğun bakımda kalan Ali İsmail Korkmaz, öğle saatlerinde yaşamını yitirdi.

Eskişehir Valisi katıldığı bir televizyon programında “aldığımız duyumlara göre kendi arkadaşlarına zarar verip 'polis yaptı' süsüne büründürmeye çalışan gruplar oldu.” şeklindeki açıklaması tepki topladı.

[13 Temmuz]

Gezi protestocularına Twitter üzerinden ağır hakaretlerde bulunduğu iddia edilen Rıza Kayaalp'in 17. Akdeniz Oyunları'nda yunlarında kafile önünde bayrak taşıması ve Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın hazırladığı kamu spotunda rol almasına tepkiler devam ederken, milli basketbolcu Cenk Akyol bir TV kanalının röportajını, kanalın Gezi Parkı olaylarına sessiz kalması nedeniyle protesto ederek reddetmesi üzerine milli takımda kadro dışı bırakıldığını açıkladı.

[11 Temmuz]

Ali İsmail Korkmaz'ın cenazesi memleketi Hatay'da toprağa verildi. Cenaze törenine Ethem Sarısülük ve Abdullah Cömert'in ailelerinin de katıldığı görüldü.

İstanbul Valisi H. Avni Mutlu "Kabataş'ta başörtülü kadına saldırıldı" iddiasına ilişkin olarak kendisine yöneltilen bir soru üzerine “elimizde öyle bir mobese kaydı yok” diye yanıt verdi.

[24 Temmuz]

Fenerbahçe'nin PSV ile oynadığı hazırlık maçında tribünlerden “her yer Taksim, her yer direniş” sloganı yükseldi. Bunun üzerine Futbol Federasyonu tarafından tribünlerde siyasi slogan ve pankartlar yasaklandı.

[10 Eylül]

Antakya'da Gezi Parkı ve ODTÜ'de yaşanan olayları protesto eden 22 yaşındaki **Ahmet Atakan** adlı bir genç, kuşkuyla biçimde binanın üzerinden düşerek hayatını kaybetti.

[12 Mart]

Berkin Elvan, on binlerce kişinin katılımıyla toprağa verildi.

Tunceli'de, Berkin Elvan'ın ölümünün ardından polis ile göstericiler arasında çıkan olaylarda kullanılan biber gazı nedeniyle kalp krizi geçirdiği iddia edilen polis memuru **Ahmet Küçüktağ** hayatını kaybetti.

Berkin Elvan'ın cenaze töreninin ardından İstanbul Okmeydanı'nda çıkan olaylarda 1992 doğumlu Giresunlu Burak Can Karamanoğlu silahla vurularak yaşamını yitirdi.

[11 Mart]

269 gün komada kalan Berkin Elvan hayatını kaybetti

[14 Mart]

Burak Can Karamanoğlu memleketi Alucra'da her kesimden insanın büyük katılımıyla yapılan törenle son yolculuğuna uğurlandı.

Berkin Elvan'ın babası Sami Elvan, Burak Can'ın babası Halil Karamanoğlu'na başsağlığı dilerken, cenaze töreni sonrasında açıklama yapan Halil Karamanoğlu, sağduyu çağrısında bulunurken Türkiye'ye seslendi: Berkin bizim de evladımız...

Bu yazı tr.wikipedia.org sitesi ve TBB "Türkiye Ağaca Neden Sarıldı?" adlı kitaptan derlenerek hazırlanmıştır.

GİRESUN'DA GEZİ PARKI PROTESTOLARI

1 Haziran 2013 - Atatürk Meydanı

NELER OLUYOR, NEREYE GİDİYORUZ VE NEREYE KADAR ?

Birkaç gündür kaygı ve tedirginlikle izlediğimiz İstanbul Taksim Gezi Parkı ile ilgili protesto eylemine emniyet güçlerinin şiddet uygulamasıyla başlayan süreç, bugün İstanbul Çağlayan Adliyesi'ndeki açıklama yapan Avukatlara müdahale edilerek 44 Avukatın gözaltına alınması noktasına ulaşmıştır.

Hiçbir demokratik rejimde kabul edilemeyecek şekilde, meslektaşlarımızın yaşam ve görev alanı olan adliyede, yaka paça gözaltına alınmaları, hukuka aykırıdır. Sokaklarda korku salan zihniyet, nihayet adalet saraylarına kadar elini uzatmıştır.

Yargının en temel ve en kutsal unsuru savunmayı temsil eden avukatlara layık görülen bu muamele bizleri derinden yaralamıştır. Düşünce ve kanaatlerin açıklanması, kamuoyu yaratmak maksadıyla, şiddete başvurmadan toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmak hakkı Anayasa ile güvence altına alınmıştır. Savunma örgütü Barolar, hukuksuz ve kanunsuz hiçbir eylemin yanında olmayacağı gibi şiddete yönelmeyen yasal, barışçıl her türlü demokratik eylem ve tepkinin yanındadır. Avukatlık Kanunu 76. maddeye göre *Barolar hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumakla görevlidir.* Polise direnmeyen meslektaşlarımızın sürüklenerek gözaltına alınması, bu cesaretin sergilenmesi çok düşündürücüdür. Adliye binasında güvencesi olmayan avukatların var olduğu bir ülkede artık hiç kimsenin güvenliğinden söz edilemez. Demokrasi, düşüncelerin özgürce açıklandığı, bu düşüncelere karşılıklı saygı ve tahammül gösterilen bir rejimdir. Baskı ve zor kullanma demokrasilerde asla ve asla görülmez.

Giresun Barosu olarak meslektaşlarımızın sonuna kadar yanındayız.

Yargıda halkın temsilcisi olan Savunma makamını oluşturan biz Avukatların dahi güvencesi olmayan bugünlerde tüm yetkilileri ve görevlileri bir an önce sağduyuya davet ediyoruz, göreve çağırıyoruz ve sesleniyoruz : *Neler oluyor, Nereye gidiyoruz ve Nereye kadar ?*

11.6.2013
Av. Gültekin UZUNALIOĞLU
Giresun Baro Başkanı

basın açıklamaları

ANKARA BAROSU'NUN YANINDAYIZ...

Ankara Emniyet Müdürlüğü tarafından hazırlandığını basından öğrendiğimiz ve Çağdaş Hukuk Devleti'nde olmaması gereken "Taksim-Gezi Parkı Olayları" ile ilgili Fezleke, son yıllarda Ülkemizde yaşanan hukuksuzluklara bir yenisinin daha eklendiğinin açık bir göstergesidir.

Başta bugüne kadar hukukun ülkemizde çağdaş ve demokratik bir düzeye ulaşması için verilen mücadelede başı çeken Barolardan biri olan Ankara Barosu olmak üzere, Türk Tabipler Birliği (TTB), Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) gibi hepsi anayasal birer kurum olan birçok saygın meslek örgütünü, "anayasal düzeni değiştirme" amaçlı bir "eylem ve düşünce birliği" içinde göstermek, bugüne kadar yaşanan hukuk tanımamanın bir adım ilerisine geçildiğini ve hızla "polis devleti"ne doğru gidişimizi göstermektedir.

Çağdaş ve Demokratik Hukukun Savunucusu olan Baroların ve Ankara Barosu'nun, böyle bir muameleye maruz bırakılması asla kabul edilemez.

Ankara Barosu, Ülkemizin ikinci büyük Barosu olup, Türkiye'de "hukuk devleti"nin egemen olması için mücadele veren biz Barolar, "hukuk devleti"nin olmazsa olmazı "savunma" makamını temsil eden Barolara ve Avukatlara karşı başlatılan -deyim yerindeyse- bu cadı avına asla ve asla müsaade etmeyeceğiz.

Unutulmamalıdır ki, herkes bir gün mutlaka avukata ihtiyaç duyar.

Bu Fezleke'nin sadece Ankara Barosu'na ve diğer anayasal meslek örgütlerine değil, hukukun savunucusu tüm Barolara ve Avukatlara yapıldığını kabul ediyor ve Giresun Barosu olarak sessiz kalmayacağımızı, Ankara Barosu'nun yanında olduğumuzu kamuoyuna saygı ile ilan ediyoruz.

05.07.2013
Av. Gültekin UZUNALIOĞLU
Giresun Barosu Başkanı

<http://giresunbarosu.org.tr/YaziDetay.aspx?YaziID=805&Tur=Haberler>

Anayasa Mahkemesi'nin "Twitter Kararı"

Başvuru Numarası: 2014/3986

Karar Tarihi: 02/04/2014

3 Nisan 2014 Tarihli ve 28961 Sayılı Resmî Gazete

KARAR

Başkan	: Alparslan ALTAN
Üyeler	: Serdar ÖZGÜLDÜR Osman Alifeyyaz PAKSÜT Celal Mümtaz AKINCI M. Emin KUZ
Raportör	: Esat Caner YILMAZOĞLU
1. Başvurucu	: Yaman AKDENİZ
Vekili	: Av. Hüsnü ÖNDİL
2. Başvurucu	: Mustafa Sezgin TANRIKULU
Vekili	: Av. Berk BAŞARA
3. Başvurucu	: Kerem ALTIPARMAK

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvurucular kullanıcısı oldukları twitter.com isimli internet sitesine erişimin engellenmesine dair Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB) işlemi nedeniyle Anayasa'nın 26., 27., 40. ve 67. maddelerinin ihlal edildiğini ve anılan işleme karşı etkili bir yargı yolu bulunmadığını ileri sürmüşlerdir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular, 24-25/3/2014 tarihlerinde doğrudan Anayasa Mahkemesine yapılmıştır. Dilekçeler ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi neticesinde Komisyona sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Benzer yöndeki 2014/3987 ve 2014/4091 sayılı başvuruların konu bakımından aynı hukuki nitelikte bulunması nedeniyle 2014/3986 sayılı başvuru ile birleştirilmesine ve incelemenin bu dosya üzerinden yapılmasına karar verilmiştir.

4. Bölüm Başkanınca 28/3/2014 tarihinde kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına ve başvurunun bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine karar verilmiştir.

5. Bölüm, Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 71. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca başvurular hakkında ivedilikle karar verilmesini gerekli görerek Bakanlık cevabı beklenilmeden başvuruyu kabul edilebilirlik ve esas bakımından değerlendirmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucular, sosyal medya platformu twitter.com isimli internet sitesinin aktif olarak kullanıcılarıdır.

8. TİB, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının 7/3/2014 tarih ve 2011/762, Samsun 2. Sulh Ceza Mahkemesinin 4/3/2014 tarih ve 2014/223, İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Mahkemesinin 18/3/2014 tarih ve 2014/181 ve İstanbul Anadolu 14. Asliye Ceza Mahkemesinin 3/2/2014 tarih ve 2011/795 sayılı kararlarına istinaden koruma tedbiri kararı uygulamış ve twitter.com adresine ulaşım engellenmiştir.

9. TİB'in kararı şöyledir:

“...

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı, 5651 sayılı Kanun ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre çalışmalarını yürütmektedir.

Vatandaşlarımızın şikayetleri üzerine, Twitter'da kişilik haklarının ve özel hayatın gizliliğinin ihlali nedeniyle Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerince erişimi engelleme kararları verilmiştir.

Bu kararlar, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'na ulaşmış ve Başkanlığımız tarafından içeriğin çıkarılması Twitter'dan istenmiştir.

Ancak, mahkeme kararlarının uygulanması hususunda tüm iyi niyet çabalarımıza karşılık Twitter bu kararlara duyarız kalmış ve mahkeme kararlarını tanımamıştır.

Yurtdışı merkezli sözkonusu internet sitesi Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerinin vermiş olduğu kararları yok saymıştır.

Bu nedenle, vatandaşlarımızın ileride telafisi mümkün olmayacak mağduriyetlerinin önlenmesi için başka bir seçenek kalmadığından mahkeme kararları doğrultusunda Twitter'a erişimin engellenmesi tedbiri uygulanmıştır. Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı, hukuk devleti ilkesi çerçevesinde mahkeme kararlarını uygulamakla yükümlüdür.

Yurt dışı merkezli söz konusu internet sitesi, Türk mahkemelerinin kararlarına uyarak hukuka aykırı içerikleri çıkardığı takdirde, tedbir amaçlı uygulanan erişimin engellenmesine son verilecektir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.”

10. TİB, ulaşımı engellenen twitter.com adresine kullanıcıların DNS ayarlarını değiştirilerek girdiğinin tespit edilmesi üzerine Google DNS adreslerine erişimi engellemiştir.

11. Başvurucular, TİB'in bu kararına karşı idari yargı mercileri önünde iptal davası açılmasının tüketilmesi gerekli etkili bir yol olmadığı iddiası ile doğrudan bireysel başvuruda bulunmuşlardır.

12. Bu arada söz konusu erişimin engellenmesi işlemine karşı Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı tarafından Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu hasım gösterilerek yürütmeyi durdurma istemli olarak açılan davada, Ankara 15. İdare Mahkemesi 25/3/2014 tarihinde davalı idarelerin savunması ve ara karar cevabı alınıp ya da savunma ve ara kararına cevap verme süresi geçip yeni bir karar verilmeye kadar dava konusu işlemin yürütmesinin durdurulmasına oyçokluğuyla karar vermiştir.

13. Ankara 15. İdare Mahkemesinin anılan kararının yürütmenin durdurulmasına ilişkin kısmı şöyledir:

“..

Dava konusu işlemin "twitter.com" isimli internet sitesine erişimin tamamen engellenmesine ilişkin olması, bu durumun Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile güvence altına alınan ifade ve haberleşme hürriyetini kısıtlayabilecek nitelikte olması ve uygulanması halinde telafisi güç zarar doğurabilecek nitelikte bulunması nedeniyle, davalı idarenin savunması ve ara kararı cevabı alınıp ya da savunma ve ara kararına cevap verme süresi geçip yeni bir karar verilmeye kadar dava konusu işlemin yürütülmesinin durdurulmasına... Savunma ve ara kararına cevap verilebilmesi için davalı idarelere (15) gün süre tanınmasına, 25/03/2014 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.”

B. İlgili Hukuk

14. 1982 Anayasası'nın 138. maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir:

“Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.”

15. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

“Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler. Uygulanmakla etkisi tükenen idari işlemlerin yürütülmesi, savunma alındıktan sonra yeniden karar verilmek üzere, idarenin savunması alınmaksızın da durdurulabilir”.

16. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin yedinci fıkrası şöyledir:

“Yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlar; Danıştay dava dairelerinde verilmişse konusuna göre İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurullarına, bölge idare mahkemesi kararlarına karşı en yakın bölge idare mahkemesine, idare ve vergi mahkemeleri ile tek hâkim tarafından verilen kararlara karşı bölge idare mahkemesine, çalışmaya ara verme süresi içinde ise idare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararlara en yakın nöbetçi mahkemeye veya kararı veren hâkimin katılmadığı nöbetçi mahkemeye, kararın tebliğini izleyen günden itibaren yedi gün içinde bir defaya mahsus olmak üzere itiraz edilebilir. İtiraz edilen merciler, dosyanın kendisine gelişinden itibaren yedi gün içinde karar vermek zorundadır. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.”

17. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun “Kararların sonuçları” başlıklı 28. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

“Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez.”

18. 4/5/2007 tarih ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un 9. maddesinin (4) numaralı fıkrası şöyledir:

“Hâkim, bu madde kapsamında vereceği erişimin engellenmesi kararlarını esas olarak, yalnızca kişilik hakkının ihlalinin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL, vb. şeklinde) içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle verir. Zorunlu olmadıkça internet sitesinde yapılan yayının tümüne yönelik erişimin engellenmesine karar verilemez. Ancak, hâkim URL adresi belirtilerek içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle ihlalin engellenemeyeceğine kanaat getirmesi hâlinde, gerekçesini de belirtmek kaydıyla, internet sitesindeki tüm yayına yönelik olarak erişimin engellenmesine de karar verebilir.”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

19. Mahkemenin 2/4/2014 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru dosyası incelenerek gereği düşünüldü.

A. Başvurucuların İddiaları

20. Başvurucular, TİB tarafından İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı ve bazı mahkemelerce verilen kararlara istinaden koruma tedbiri uygulanarak twitter.com adresine erişimin engellendiğini, TİB'in bu işlemine dayanak olarak gösterdiği mahkeme kararlarının twitter.com isimli siteye erişimin tamamen engellenmesine yönelik olmadığını, bu uygulamanın hukuka aykırı olduğu ve keyfi nitelik taşıdığı, bilgiye ulaşma imkânının yanında bilgiyi yayma hakkını da ciddi şekilde sınırladığını, uygulamanın sadece anılan sitede mevcut olan değil bu sosyal ağda ileride paylaşılacak bilgilere de erişimi engellediğini ve bu haliyle Anayasa'da mutlak olarak yasaklanmış olan sansürü mümkün kıldığını, söz konusu işlemin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) Sözleşmenin (AİHS) 10. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğüne ilişkin benimsediği ilkelere aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

21. Başvurucular ayrıca 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesinin (4) numaralı fıkrası uyarınca kişilik haklarının ihlali iddiasının söz konusu olduğu hallerde erişimin sadece hâkim kararı ile ve ihlalin gerçekleştiği kısma ilişkin olarak engellenebileceğini, tüm sitenin erişime engellenmesinin de ancak gerekçesini belirtmek kaydı ile hâkim kararı ile

yüksek mahkeme kararları

verilebileceğini, hâkim tarafından URL bazında kısmi engelleme kararı verilmesi halinde TİB'in sitenin tamamen erişime kapatılmasına karar vermesinin fonksiyon gaspı niteliğinde olduğunu, TİB'in engelleme kararına dayanak gösterdiği yargı kararlarının belli URL adreslerine erişimin engellenmesine yönelik olmasına rağmen TİB tarafından twitter.com adlı internet sitesine erişimin tamamen engellenmesinin kanuni dayanağı olmadığını iddia etmektedirler. Başvurucular erişimin engellenmesi yönündeki sınırlamanın temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin kriterlere aykırılık oluşturduğu, özel hayatın korunması ile ifade özgürlüğü arasındaki dengeyi sağlamadığı, twitter.com isimli siteye 30 Mart 2014 tarihinde yapılacak yerel seçimlerin hemen öncesinde erişimin engellenmesi ile dolaylı bir sansür etkisi yaratıldığı gerekçesiyle Anayasa'nın 26., 27., 40. ve 67. maddelerinde tanımlanan haklarını ihlal ettiğini ileri sürerek ihlalin tespiti talebinde bulunmuşlardır.

B. Değerlendirme

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

22. Başvurucular anılan işleme karşı idari yargı merciine başvurulmasının etkili bir başvuru yolu olmadığını, dolayısıyla bu yolun tüketilmesinin gerekmediğini ileri sürmüşlerdir.

23. Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının twitter.com isimli siteye erişimi engellemesine ilişkin başvuruların değerlendirilmesi sürecinde aynı işleme karşı Türkiye Barolar Birliğince yürütmeyi durdurma istemli olarak açılan iptal davasında Ankara 15. İdare Mahkemesince 25/3/2014 tarihinde anılan işlemin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

24. Yukarıda (§14, §17) yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca yargı kararının icaplarına göre gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecbur olan idarece anılan internet sitesinin bu konudaki mahkeme kararına rağmen erişime açılmadığı, her ne kadar kanunda yargı kararının yerine getirilmesine ilişkin sürenin otuz günü geçemeyeceği belirtilmiş ise de bu sürenin azami bir süreye işaret ettiği anlaşılmaktadır. Hukuk devletinde yargı kararının uygulanması, yalnızca şeklen bir yerine getirmeyi değil, objektif koşullar altında, olabilecek en kısa süre içinde, tespit edilen hukuka aykırılığın giderilmesini gerektirir. Bu konuda verilen yürütmeyi durdurma kararının, işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleştiği tespitine dayandığı ve yürütmesinin durdurulmasına karar verilen işlemin doğurduğu olumsuz etkinin idarece giderilmesi zorunluluğu da dikkate alındığında, TİB tarafından anılan sitenin derhal erişime açılmaması nedeniyle bu yükümlülüğün yerine getirilmediği anlaşılmaktadır.

25. İfade özgürlüğü, demokratik toplumun temellerinden biri olup toplumun gelişmesi ve bireyin kendini gerçekleştirmesi için vazgeçilmez koşullar arasında yer alır. Toplumsal çoğulcuğa ancak her türlü fikrin serbestçe ifade edilebildiği özgür tartışma ortamında ulaşılabilir. Bu bağlamda toplumsal ve siyasal çoğulculuğu sağlamak, her türlü düşüncenin barışçıl bir şekilde ve serbestçe ifadesine bağlıdır. Aynı şekilde birey özgün kişiliğini düşüncelerini serbestçe ifade edebildiği ve tartışabildiği bir ortamda gerçekleştirebilir (B.No:2013/2602,23/1/2014, §41).

26. Ülkemizde milyonlarca kullanıcısı olan bir sosyal paylaşım sitesine erişimin engellenmesinin bu kişilerin demokratik toplumun temellerinden olan ifade özgürlüğünü sınırlayıcı etkisi dikkate alındığında, bu tür sınırlamaların hukuka uygunluğunun acilen denetlenmesi ve hukuka aykırılık tespiti halinde sınırlamanın hemen kaldırılması demokratik hukuk devleti ilkesinden kaynaklanan bir zorunluluktur. Söz konusu idari uygulamaya ilişkin yukarıda belirtilen yürütmeyi durdurma kararına rağmen başvurucuların ihlal iddiasına konu olan twitter.com isimli siteye erişimin halen mümkün olmadığı görülmektedir. Sosyal medyada belli olay ve olgulara ilişkin olarak paylaşılan haber ve düşüncelerin zamanın geçmesiyle güncelliğini yitirip etki ve değerini kaybedebileceği açıktır. Bu durumda yargı kararının yerine getirilerek siteye erişimin ne zaman sağlanacağı konusundaki belirsizliğin sürmesi karşısında ihlali ve olumsuz sonuçlarını ortadan kaldırmak bakımından etkili ve erişilebilir nitelikte bir koruma sağladığının söylenemeyeceği ve böylece başvurucuların idare mahkemesine başvurularının etkili bir yol olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

27. Başvurucuların Anayasa'nın 26. maddesine ilişkin şikâyetlerinin açıkça dayanaktan yoksun olmadığı görüldüğünden başvuruların kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

28. Başvurucular, TİB'in engellemeye dayanak olarak gösterdiği mahkeme kararlarının twitter.com isimli siteye erişimin tamamen engellenmesine yönelik olmadığını, TİB'in keyfi engelleme yöntemleri deneyerek twitter.com isimli siteye erişimi kesmesinin hukuki bir dayanağının bulunmadığını, bu işlemin bilgiye ulaşma imkânının yanında bilgiyi yayma hakkını da ciddi şekilde sınırladığını, engellenen sadece anılan sitede mevcut olan değil ileride paylaşılacak bilgilere de

yüksek mahkeme kararları

erişimi engellediğini ve bu haliyle Anayasa'da mutlak olarak yasaklanmış olan sansürü mümkün kıldığını belirtmişlerdir.

29. Başvurucular, internet ortamında erişimin sadece hâkim kararı ile engellenmesinin mümkün olduğunu, bu engellenmenin ihlalin gerçekleştiği kısma ilişkin olarak içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle yapılabileceğini, tüm sitenin erişime kapatılmasının da ancak gerekçesini belirtmek kaydı ile hâkim kararı ile mümkün olacağını, hâkim tarafından URL bazında kısmi engelleme kararı verilmesi halinde TİB'in sitenin tamamen kapatılmasına karar vermesinin fonksiyon gaspı niteliğinde olduğunu, TİB'in engelleme kararına dayanak teşkil eden yargı kararlarında belli URL adreslerine erişimin engellendiği halde TİB tarafından twitter.com adlı internet sitesine ulaşımın tamamen engellenmesinin hukuken mümkün olmadığını belirtmişlerdir.

30. Başvurucular, anılan internet sitesine erişimin engellenmesinin temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin anayasal kriterlere uygun olmadığını, özel hayatın korunması ile ifade özgürlüğü arasındaki dengenin sağlanmadığını, twitter.com isimli siteye 30 Mart 2014 tarihinde yapılacak yerel seçimlerin hemen öncesinde erişimin engellenmesi ile dolaylı bir sansür etkisi yaratıldığını ifade etmişlerdir.

31. Anayasa'nın "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması" kenar başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

32. Anayasa'nın "Düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyeti" kenar başlıklı 26. maddesi şöyledir:

"Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. ..."

Bu hürriyetlerin kullanılması, milli güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabilir.

Haber ve düşünceleri yayma araçlarının kullanılmasına ilişkin düzenleyici hükümler, bunların yayımını engellemek kaydıyla, düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyetinin sınırlanması sayılmaz.

Düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir."

33. Anılan düzenlemeler uyarınca ifade özgürlüğü, sadece "düşünce ve kanaate sahip olma" özgürlüğünü değil aynı zamanda sahip olunan "düşünce ve kanaati (görüşü) açıklama ve yayma", buna bağlı olarak "haber veya görüş alma ve verme" özgürlüklerini de kapsamaktadır. Bu çerçevede ifade özgürlüğü bireylerin serbestçe haber ve bilgilere, başkalarının fikirlerine ulaşabilmesi, edindiği düşünce ve kanaatlerden dolayı kınanamaması ve bunları tek başına veya başkalarıyla birlikte çeşitli yollarla serbestçe ifade edebilmesi, anlatabilmesi, savunabilmesi, başkalarına aktarabilmesi ve yayabilmesi anlamına gelir (B.No:2013/2602,23/1/2014, §40).

34. İfade özgürlüğü, demokratik toplumun temellerinden biri olup toplumun gelişmesi ve bireyin kendini geliştirmesi ve gerçekleştirmesi için vazgeçilmez koşullar arasında yer alır. Hakikat ışığı fikirlerin çarpışmasından doğar. Bu bağlamda toplumsal ve siyasal çoğulculuğu sağlamak, her türlü düşüncenin barışçıl bir şekilde ve serbestçe ifadesine bağlıdır. Aynı şekilde birey özgün kişiliğini düşüncelerini serbestçe ifade edebildiği ve tartışabildiği bir ortamda gerçekleştirebilir. İfade özgürlüğü, kendimizi ve başkalarını tanımlamada, anlamada ve algılamada, bu çerçevede başkalarıyla ilişkilerimizi belirlemede ihtiyaç duyduğumuz bir değerdir (B.No:2013/2602,23/1/2014, §41).

35. İfade özgürlüğünün, toplumsal ve bireysel işlevini yerine getirebilmesi için AİHM'nin de ifade özgürlüğüne ilişkin kararlarında sıkça belirttiği gibi, sadece toplumun ve devletin olumlu, doğru ya da zararsız gördüğü "haber" ve "düşüncelerin" değil, devletin veya halkın bir bölümünün olumsuz ya da yanlış bulduğu, onları rahatsız eden haber ve düşüncelerin de serbestçe ifade edilebilmesi ve bireylerin bu ifadeler nedeniyle herhangi bir yaptırıma tabi tutulmayacağından emin olmaları gerekir. İfade özgürlüğü, çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin temeli olup bu özgürlük olmaksızın "demokratik toplumdan" bahsedilemez (Handyside/Birleşik Krallık, B.No: 5493/72, 7/12/1976, §49).

yüksek mahkeme kararları

36. Anayasa'da sadece düşünce ve kanaatler değil, ifadenin tarzları, biçimleri ve araçları da güvence altına alınmıştır. Anayasa'nın 26. maddesinde düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğünün kullanımında başvurulabilecek araçlar "söz, yazı, resim veya başka yollar" olarak ifade edilmiş ve "başka yollar" ifadesiyle her türlü ifade aracının anayasal koruma altında olduğu gösterilmiştir (B.No:2013/2602,23/1/2014, §43).

37. Bu bağlamda ifade özgürlüğü, Anayasa'da güvence altına alınan diğer hak ve özgürlüklerin önemli bir kısmı ile doğrudan ilişkilidir. Görsel ve yazılı medya araçları yoluyla fikir, düşünce ve haberlerin yayılmasını güvence altına alan basın özgürlüğü de düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğünün kullanılma araçlarından biridir. Basın özgürlüğü, AİHS'de ifade özgürlüğüne ilişkin 10. Madde kapsamında koruma altına alınmışken, Anayasa'nın 28 ilâ 32. maddelerinde özel olarak düzenlenmiştir (B.No:2013/2602, 23/1/2014, §44).

38. Demokratik bir sistemde, kamu gücünü elinde bulunduranların yetkilerini hukuki sınırlar içinde kullanmalarını sağlamak açısından basın ve kamuoyu denetimi en az idari ve yargısal denetim kadar etkili bir rol oynamakta ve önem taşımaktadır. Halk adına kamunun gözcülüğü işlevini gören basının işlevini yerine getirebilmesi özgür olmasına bağlı olduğundan basın özgürlüğü, herkes için geçerli ve yaşamsal bir özgürlüktür. (bkz. AYM, E.1997/19, K.1997/66, K.T. 23/10/1997),(benzer yöndeki AİHM kararları için bkz. *Lingens/Avusturya*, B. No: 9815/82, 8/7/1986, § 41; *Özgür radyo-Ses Radyo Televizyon Yapım ve Tanıtım AŞ/Türkiye*, B. No: 64178/00, 64179/00, 64181/00, 64183/00, 64184/00, 30/3/2006 § 78; *Erdoğdu ve İnce/Türkiye*, B. No: 25067/94, 25068/94, 8/7/1999, § 48; *Jersild/Danimarka*, B.No: 15890/89, 23/9/1994, §31).

39. İnternet modern demokrasilerde başta ifade özgürlüğü olmak üzere temel hak ve özgürlüklerin kullanılması bakımından önemli bir araçsal değere sahip bulunmaktadır. İnternetin sağladığı sosyal medya zemini kişilerin bilgi ve düşüncelerini açıklama, karşılıklı paylaşma ve yaymaları için vazgeçilmez niteliktedir. Bu nedenle düşüncüyü açıklamanın günümüzde en etkili ve yaygın yöntemlerinden biri haline gelen internet ve sosyal medya araçları konusunda yapılacak düzenleme ve uygulamalarda devletin ve idari makamların çok hassas davranmaları gerektiği açıktır.

40. Düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğü mutlak ve sınırsız değildir. Bu bağlamda düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğü kullanılırken bireylerin hak ve özgürlüklerini ihlal edecek tutum ve davranışlardan kaçınılması gerekir. Nitekim Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinin koruma altına aldığı düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyeti Anayasa'nın 13. maddesindeki koşullara uygun olarak, bu maddelerde belirtilen sebeplerle sınırlandırılabilir. Anayasa'nın 13. maddesine göre temel hak ve özgürlüklere yönelik sınırlamalar ancak kanunla yapılabilir ve demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamayacağı gibi hak ve özgürlüklerin özlerine de dokunamaz.

41. İfade özgürlüğüne yönelik sınırlamalar konusunda devletin ve kamu makamlarının takdir yetkisine sahip olduğu belirtilmelidir. Ancak bu takdir alanı da Anayasa Mahkemesinin denetimine tabidir. Demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk, ölçülülük ve öze dokunmama kriterleri çerçevesinde yapılacak denetimde genel ya da soyut bir değerlendirme yerine, ifadenin türü, şekli, içeriği, içeriği, açıkladığı zaman, sınırlama sebeplerinin niteliği gibi çeşitli unsurlara göre farklılaşan ayrıntılı bir değerlendirme yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Öze dokunmama ya da demokratik toplum gereklerine uygunluk kriterleri, öncelikle ifade hürriyeti üzerindeki sınırlamaların zorunlu ya da istisnai tedbir niteliğinde olmalarını, başvurulabilecek en son çare ya da alınabilecek en son önlem olarak kendilerini göstermelerini gerektirmektedir. Nitekim AİHM de demokratik toplumda gerekli olmayı, "zorlayıcı sosyal ihtiyaç" şeklinde somutlaştırmaktadır. Buna göre, sınırlayıcı tedbir, zorlayıcı bir sosyal ihtiyacın karşılanması ya da gidilebilecek en son çare niteliğinde değilse, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun bir tedbir olarak değerlendirilmemektedir. Aynı şekilde zorlayıcı sosyal ihtiyacın varlığı araştırılırken de soyut bir değerlendirme yapılmayıp, ifade ortamına dahil olan ifade edenin sıfatı, hedef alınan kişinin kimliği, tanınırlık düzeyi, ifadenin içeriği, ifadelerin kamuoyunu ilgilendiren genel yarara ilişkin bir tartışmaya sağladığı katkı gibi çeşitli hususlar göz önünde bulundurulmalıdır. (Bu konudaki AİHM kararları için bkz. *Axel Springer AG / Almaya*, [BD], B.No: 39954/08, 7/2/2012; *Von Hannover/Almanya* (no.2) [BD], 40660/08 ve 60641/08, 7/2/2012)

42. Kamu otoritesince yapılan müdahalenin haklı sebeplere dayanması, hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması sırasında hakların özüne dokunulmaması ve ölçülü olunması gerekmektedir. Hakkın amacına uygun şekilde kullanımını son derece zorlaştıran, ciddi suretle güçleştiren, örtülü bir şekilde kullanılamaz hale koyan ve etkisini ortadan kaldıran sınırlamalar öze dokunur niteliktedir (bkz. AYM, E.2006/121, K.2009/90, K.T. 18/6/2009). Sınırlama amacı ile aracı arasında adil bir dengenin gözetilmesi şeklinde tarif edilen ölçülülük ilkesi ile daha az sınırlayıcı ya da daha hafif tedbirlerle sınırlama amacına ulaşılması mümkün olduğu halde hak ve hürriyetleri daha çok sınırlayan, haklardan yararlanacak kişilere daha ağır yükümlülükler getiren düzenlemelerin önlenmesi amaçlanmaktadır. Dolayısıyla belli bir amaca ulaşmak için alınan sınırlayıcı tedbir, gereğinden ağır ve katı ise o sınırlama ölçülü olmayacağı gibi demokratik toplum düzenine de uygun bir sınırlama olmayacaktır (B.No:2013/2602,23/1/2014, §51).

43. İfade özgürlüğü konusunda devletin pozitif ve negatif yükümlülükleri bulunmaktadır. Kamu makamları

negatif yükümlülük kapsamında Anayasa'nın 13. ve 26. maddeleri kapsamında zorunlu olmadıkça ifadenin açıklanmasını ve yayılmasını yasaklamamalı ve yaptırımlara tabi tutmamalı; pozitif yükümlülük kapsamında ise ifade özgürlüğünün gerçek ve etkili korunması için gereken tedbirleri almalıdır (benzer yöndeki AİHM görüşü için bkz. *Özgür Gündem/Türkiye*, B.No:23144/93, 16/3/2000, §43). Bu denge kurulurken Anayasanın 13. ve 26. maddeleri kapsamında kanunen öngörülen sınırlı sebeplerle ve meşru amaçlarla, demokratik toplum düzeninin gerekleri gözetilerek, sınırlama amacı ile aracı arasında ölçülü bir dengeyi gözetilmesi ve hakkın özüne dokunulmaması gereklidir (B.No:2013/2602,23/1/2014, §56).

44. Anayasa Mahkemesi, müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olup olmadığını, müdahalede bulunulurken hakkın özüne dokunulup dokunulmadığını, ölçülü davranılıp davranılmadığını her olayın kendine has özelliklerine göre takdir edecektir (B.No:2013/2602,23/1/2014, §61).

45. Somut olayda başvuru, kullanıcı oldukları twitter.com isimli internet adresine erişimin engellenmesi nedeniyle ifade hürriyetinin ihlal edildiğini ileri sürmektedirler. Genel ilkelerin açıklanmasından sonra bu genel ilkelerin somut olaya uygulanması sırasında ifade özgürlüğüne "müdahale olup olmadığı", müdahale varsa "müdahalenin haklı sebeplere dayanıp dayanmadığı", haklı sebep varsa "müdahalenin demokratik toplum düzeni için gerekli olup olmadığı ve ölçülü olup olmadığı" hususları değerlendirilecektir.

46. Başvuru konusu olayda TİB'in bazı mahkeme kararlarını gerekçe göstererek twitter.com internet sitesine erişimi engellediği anlaşılmakta ise de dayanak gösterilen kararların incelenmesinden söz konusu kararların sadece belli URL adreslerine erişimin engellenmesine yönelik olduğu, derece mahkemelerince doğrudan twitter.com internet adresine erişimi engellemeye yönelik bir karar alınmadığı anlaşılmaktadır.

47. Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının ilgili mevzuat hükümleri gereğince erişimin engellenmesine ilişkin kararının kural olarak bir yargı kararını gerektirdiği, bu konuda görevli mahkemelerin sulh ceza mahkemeleri olduğu ve mahkemelerce verilen kararın niteliği itibarıyla bir ceza muhakemesi koruma tedbiri olduğu açıktır. Buna göre TİB ancak mahkemece bu konuda alınmış bir karara dayalı olarak ve bu kararda öngörülen tarzda engelleme kararının icrasını gerçekleştirebilecektir.

48. Bir kamu idaresi olan TİB'in bir internet sitesine erişimi engellenmesine yönelik yaptığı müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olup olmadığı ve müdahalede bulunulurken ölçülü davranılıp davranılmadığı konusunda hangi genel ilkelerden hareket edileceği yukarıda belirtilmişti (§§ 37- 40). Anayasa'nın 13. maddesine göre temel hak ve özgürlüklere ilişkin sınırlandırmalar kanunla öngörülmeli ve sınırlamalar kanuna uygun olmalıdır. Somut olayda, erişimin engellenmesinin URL bazında değil de tüm bir siteye yönelik erişimin engellenmesi şeklinde uygulandığı görülmektedir. 5651 sayılı Kanun'da yer alan düzenlemeler dikkate alındığında TİB'in kararına dayanak gösterdiği mahkeme kararlarını aşan ve milyonlarca kullanıcısı bulunan bir sosyal medya ağı olan twitter.com sitesine erişimin tamamen engellenmesini öngören işlemin kanuni dayanağının bulunmadığı ve bu sosyal paylaşım sitesine erişimin kanuni dayanağı olmaksızın ve sınırları belirsiz bir yasaklama kararı ile engellenmesinin demokratik toplumların en temel değerlerinden biri olan ifade özgürlüğüne ağır bir müdahale oluşturduğu açıktır.

49. Bu durumda, bireysel başvuruya konu edilen ihlal iddiasının konusunu oluşturan ifade özgürlüğünün demokratik hukuk devletindeki önemi dikkate alındığında TİB tarafından twitter.com isimli internet sitesine erişimin engellenmesi yalnızca bu engellemeye dayanak gösterilen ve URL bazlı verilen kararların muhataplarını değil, twitter.com ağından yararlanan tüm kullanıcıların ifade özgürlüğüne yönelik ağır müdahale niteliğinde olduğu ve hukuki dayanağının olmaması nedeniyle başvuru Anayasa'nın 26. maddesinde korunan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Başvurunun KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Başvurucuların Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculardan Yaman Akdeniz'e 206,10 TL bireysel başvuru harcı ve 1.500,00 TL vekalet ücreti toplamı olan 1.706,10 TL'nin, Mustafa Sezgin Tanrıkulu'na 206,10 TL bireysel başvuru harcı ve 1.500,00 TL vekalet ücreti toplamı olan 1.706,10 TL'nin, Kerem Altıparmak'a 206,10 TL bireysel başvuru harcından oluşan yargılama giderlerinin ÖDENMESİNE,

D. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuru Maliye Hazinesine başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına; ödemede gecikme olması halinde, bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için

yasal faiz uygulanmasına,

E. Kararın birer örneğinin 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları uyarınca, **İHLALİN VE SONUÇLARININ** ortadan kaldırılmak üzere Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı ve Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına gönderilmesine,

2/4/2014 tarihinde **OY BİRLİĞİYLE** karar verildi.

